

Instruction
i
Gymnastiken

for
de Lærere

som ere ansatte ved
Kavalleriets og Infanteriets
Underofficeer- og Exerceerskoler.

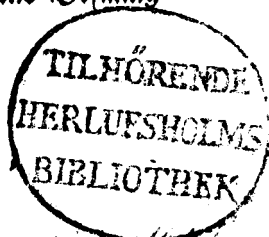
Efter

Hans Kongelige Høihed Kronprindsens Befaling

forfattet


af

F. N a c h t e g a l l
Professor i Gymnastik.



A. S. Mathior

København, 1805.
Trykt hos N. Møller og Søn,
Hofs og Universitetsbogtrykere.



Indhold.

Indledning	Side 1.
1 Kapitel. Om Ligevægtsøvelser	2.
2 — - Forberedelsesøvelser	3.
3 — - Smidighedsøvelser	12.
4 — - Løben	16.
5 — - Springen	18.
6 — - Klavren	22.
7 — - Fægten	27.
8 — - BajonETFægten	43.
9 — - Huggen	47.
10 — - Voltigeren	54.

11	Kapitel.	Om Voltigieren paa levende Heste	67.
12	—	- Sammen	72.
13	—	- Lærerens almindeligste Pligter og Forholdsbregler . . .	87.





Indledning.

Spørgsmaal. Hvad er Gymnastik?

Svar. Den Kunst, som lærer at øve og uddanne Legemet, for at gjøre det sundt, stærkt, smidigt, let, hurtigt og haardsørt.

Sp. Er Gymnastik nyttig for Krigeren?

Sv. Ja, thi den forskaffer ham de omtalte Fordels, gjør ham driftigere, og mere skicket til sin Bestemelse.

Sp. Hvorledes kan Gymnastik gjøre ham driftigere?

Sv. Den lærer ham at kiende og bruge sine Kræfter, og skaffer ham saadanne Færdigheder, ved hvilke han lærer at hæve og overvinde mange af de Hindringer, som ofte møde ham, og at foragte og afværge de Farer, som undertiden true ham.

Sp. Ere alle Dele af Gymnastiken lige hensigtsmæssige for Krigeren?

Sv. Nei.

Sp. Hvilke ere de nødvendigste?

Sv. Dvælfen i Løben, Springen, Klavren, Fægten, Huggen, Bajonetsfægten, Voltigeren og Svømmen.

Sp. Gives der Øvelser, som i Særdeleshed kunne gjøre ham skicket til disse?

Sv. Ja.

Sp. Hvilke ere de?

Sv. Ligevægts-, Forberedelses- og Smidighedsøvelser.

I Kapitel.

Om Ligevægtsøvelser.

I §.

Sp. Hvad forståes ved Ligevægtsøvelser?

Sv. Saadanne, ved hvilke man vænnes til at holde sit Legeme i Ligevægt.

Sp. Hvor paa foretages disse?

Sv. Paa et Balanseerbredt, en Balanseerbielke, eller i Almindelighed paa enhver smal Flade.

Sp. Hvilke ere de første Ligevægtsøvelser?

Sv. 1) At staae paa Gulvet, og hæve sig op paa Spidsen af Fodderne.

2) Staae paa det ene Been, medens det andet bevæges frem, tilbage, og til Siderne.

3) At sive begge foregaaende paa en smal Flade.

Sp. Hvilke Ligevægtsøvelser foretages herefter?

Sv. Med Ansand og Sikkerhed at gaae ud paa Enden af Balanseerbredtet eller Bielken, vende sig og gaae tilbage.

Sp. Hvilke flere Øvelser kunne foretages paa Bredtet eller Bælken?

Sv. At gaae baglænds til høire og venstre Side, og at gaae forbi hinanden.

Sp. Hvilke almindelige Regler bør iagttages ved Ligevægtsøvelser?

Sv. At Legemet holdes lige og roeligt, at Fødderne sættes noget ud ad, at Armene holdes udstrakte til Siderne, og at de Bevægelser, ved hvilke man søger at vinde Ligevægten, naar den er tabt, skee saa langsomme som mueligt.

2 Kapitel.

Om Forberedelsesøvelser.

2 §.

Sp. Hvori bestaae Forberedelsesøvelser?

Sv. I saadanne, ved hvilke Rekrutten i Særdeleshed forberedes til de egentlige gymnastiske Øvelser.

Sp. Hvilke ere de?

Sv. 1) At staae.

2) At gaae.

3) At bøie og strække Knæerne.

4) At hoppe.

5) At hænge i Hænderne.

6) At omfatte en Stang eller Tong med Hænder og Fødder.

- 7) At hæbe sig flere Gange op i bøiede Arme.
- 8) At staae paa Hænderne.
- 9) Staaende paa Hænderne at synke ned i bøiede Arme, og strække Armene ud igien.
- 10) At trække.

3 §.

- Sp. Til hvad Nytte er den Øvelse at staae?
- Sv. Den giver Rekrutten en god Stilling, og vænner ham til at holde sit Legeme lige og utvunget.
- Sp. Hvorledes bør Rekrutten staae?
- Sv. Hovedet bør løstes i Weiret, Hagen trykkes noget ind, Skuldrene holdes stærkt tilbage, Brystet frem, Underlivet trækkes ind. Armene bør hænge frit udstrakte ned til Siderne. Laar og Been bør være strakte, Knæerne og Fødderne samlede, og Fodspidserne noget ud ad.
- Sp. Til hvad Nytte er den Øvelse at gaae?
- Sv. Den vænner ham til at bevæge sit Legeme frem med Lethed, Sikkerhed og Anstand.
- Sp. Hvorledes bør den foretages?
- Sv. Læreren lader Rekrutten flere Gange gaae forbi sig, og paaseer, at Fødderne ikke krydse eller støde an paa hinanden, at Knæerne strækkes, at Fodspidserne sættes noget ud, at hverken Hælen eller Spidsen af Foden, men hele Fladen paa eengang sættes paa Gulvet, og at Legemets Stilling og Anstand er den samme som ved foregaaende Øvelse.

Sp. Til hvad militair Nytte ere begge de foregaaende Dvelfer?

Sv. De forberede Rekrutten til Retning og Marscheren, og til Maaden, hvorpaa han bør nærme sig og staae for sine Foresatte, naar disse kalde ham.

Sp. Hvorledes bør Rekrutten nærme sig og staae for sine Foresatte, naar der kaldes paa ham?

Sv. Han bør paa Stedet svare høit og tydeligt: her, trine hurtigt frem i anden Marsch, og i en passende Afstand gjøre Holdt, ved at sætte en af Fødderne til Jorden med et sikkert Tridt, og i øvrigt iagttage de ved de tvende foregaaende Dvelfer givne Regler.

4 §.

Sp. Hvortil nytter den Dvelfe, at strække og bøie Knæerne?

Sv. Den gjør Lederne i Hosterne, Knæerne og Fødderne bøielige, og øver i Ligevægt.

Sp. Hvorledes foretages den?

Sv. Efterat Læreren ved Kommando: Ordene: bøi Knæerne! har gjort Rekrutterne opmærksomme paa, at Dvelfen skal foretages, tæller han eet, to, tre, fire. Ved eet hæver Rekrutten sig op paa Spidsen af Fødderne, og strækker Knæerne vel; ved to bøier han Knæerne ud ad, saa stærkt mueligt; ved tre hæver han sig atter op paa Spidserne af Fødderne, og bliver staaende, indtil han ved fire sætter Hælene sagte til Jorden, og staaer

i den Stilling, i hvilken han begyndte. Hænderne sættes under denne Øvelse i Siderne, for derved bedre at kunne tvinge Skuldrene tilbage og Brystet frem. Overlegemet holdes lige.

5 §.

Sp. Til hvad Nytte er det at hoppe?

Sv. Det gjør Underdelen af Legemet smidigt og stærkt, og forbereder til Maaden, med samlede Fødder at hæve Legemet fra og igien at lade det falde til Jorden.

Sp. Hvorledes foretages denne Øvelse?

Sv. Læreren kommanderer først: Der skal hoppe! og strax efter: begynder! Derpaa bøier Rekrutten Knæerne paa den ved foregaaende Øvelse beskrevne Maade, springer i Veiret, strækker Knæerne, holder Fodspidserne ned ad, falder derpaa strax ned igien paa Lærerne, og bøier Knæerne. Denne Bevægelse vedbliver han indtil der kommanderes Holdt.

Læreren paaseer, at Legemets Stilling under Øvelsen er god, og at Hænderne holdes i Siden, ligesom ved foregaaende Øvelse.

6 §.

Sp. Hvorfor skal Rekrutten hænge i Hænderne?

Sv. For at styrke disse Legemets Dele, og at vænnes til at holde sig fast ved Klavren.

Sp. Hvorledes foretages denne Øvelse?

Sp. Rekrutten tager fat paa Hængemaskinen saaledes, at Hænderne enten begge ere paa den ene Side af Maskinen, eller at den ene Haand er paa den ene, og den anden paa den modsatte Side af samme, enten med eller uden sammenfoldede Hænder; og bliver hængende saalænge som mueligt.

7 §.

Sp. Til hvad Nytte er den Øvelse, at omfatte en Stang eller et Loug med Hænder og Been?

Sw. Den styrker disse Legemets Dele, og lærer Rekrutten Maaden, paa hvilken han skal omslutte et lodret hængende Loug, en Stang eller Mast, med Hænder, Arme, Laar og Been, for at holde sig fast.

Sp. Hvorledes bør han omslutte et lodret hængende Loug eller en lodret staaende Stang?

Sw. Han bør omfatte det med Hænderne saaledes, at han med den ene Haand griber ovenover den anden om Louget eller Stangen, og med Fødderne saaledes, at Louget eller Stangen holdes mellem Bristen af den ene Fod og Hælen af den anden. Føddernes Stilling bør være den samme, som naar man siddende lægger dem over Kryds.

Sp. Hvorledes bør en Mast eller tyk Vielke omslutes?

Sw. Da disse ere saa føre, at de ikke kunne omfattes med Hænderne, saa maae de omslynges eller favnes

med Hænder og Arme. Benene sættes ligesom paa Stangen, og Laarene slutte tæt til.

Sp. Paa hvad Sted foretager man helst denne Øvelse i Begyndelsen?

Sv. Paa en barket Stang, eller et smækkert Træe.

8 §.

Sp. Til hvad Nytte er den Øvelse, at hæve sig flere Gange op i bøiede Arme?

Sv. Den styrker Hænder og Arme, og vænner til at hæve Legemet i Beiret ved Klavren.

Sp. Hvorledes foretages den?

Sv. Man hænger i Hænderne paa en af de ovenomtalte Maader, og hæver Legemet i Beiret i bøiede Arme, saa høit, at man kan see over den Stang, eller det Loug, der hænges i. Derpaa synker man langsomt ned, ved at strække Armene ud igien. Legemet maa holdes saa lige og roeligt som mueligt, og Øvelsen igientages saa ofte som Rekrutten kan holde det ud.

Sp. Hvorledes kan denne Øvelse anvendes til at skaffe Benene op paa den Stang, man hænger paa?

Sv. Naar Legemet er hævet op i bøiede Arme, løstes det ene Been op, og lægges paa Stangen, og det andet lægges igien ovenpaa samme.

Sp. Hvorledes kommer man ned igien?

Sv. Armene bøies atter saa stærkt, at Hovedet er

ved Siden af Stangen; Benene synke derpaa lang-
somt ned; Armene strækkes sagte ud; og man sprin-
ger ned paa Tærne ved at bøje Knæerne.

Sp. Hvorpaa foretages de trende sidste omtalte For-
beredelsesøvelser?

Sv. Paa en skraastaaende Stang, et skraahængende
Loug, og en Hængemaskine.

9 §.

Sp. Hvortil nytter den Øvelse, at staae paa Hæn-
derne?

Sv. Den styrker Hænder og Arme, og forbereder til
Smidighedsøvelser og Voltigeren.

Sp. Hvorledes foretages den?

Sv. Der lægges en Madrats paa Gulvet, en halv
Alen fra Væggen. Rekrutten sætter sig foran den-
ne, løfter den ene Fod og begge Armene i Beiret
paa eensgang, sætter derpaa saa hurtigt som muel-
ligt, med strakte Arme, Hænderne paa Ma-
dratsen, og den Fod paa Gulvet, der først blev
løftet, og kaster i samme Diektik den anden stærkt
tilbage op i Beiret. Læreren griber ham strax med
den høire Haand om den Fod, som sidst blev kastet
op, og holder med den venstre Haand under hans
Skulder. I Begyndelsen bør der staae Een paa
hver Side af Rekrutten, for desto sikkrere at kunne
holde og understøtte ham, hvis hans Arme ere for
svage til at bære Legemet, og holde det i Ligevægt.

- Sp. Foretages denne Øvelse stedse mod Bæggen?
- Sv. Naar Rekrutterne ere noget svæde, kan man lade den ene tage imod den anden midt paa Gulvet.
- Sp. Hvorledes kan denne Øvelse forberede til Voltigeren?
- Sv. Under Voltigeren skal Legemet, i forskjellige Retninger, hvile og svæve paa Hænderne, f. Ex. ved Høidespringene, Balanserne paa stive Arme og de fleste cubistiske Spring. Naar Arme og Hænder da ikke ere vantede til at understøtte Legemet i saadanne Stillinger, er Rekrutten for kraftløs i disse Legemsdele til at udføre saadanne Bevægelser rigtigt.

10 §.

- Sp. Hvortil nytter den Øvelse, staaende paa Hænderne, at synke ned i bøiede Arme og strække dem ud igjen?
- Sv. Den styrker Armene, og forbereder i Særdeleshed til Voltigeren og Smidighedsøvelser.
- Sp. Hvorledes foretages denne Øvelse?
- Sv. I det Rekrutten staaer paa Hænderne, lader Læreren ham synke ned i saa stærkt bøiede Arme, at Hovedet berører Madratten. Derpaa maae han, ved at strække Armene ud, igjen hæve Legemet i Beiret saalænge, indtil han atter staaer paa Hænderne med stive Arme. Læreren understøtter ham ved at holde ham under Skuldrene med den ene Haand, og omkring Laarene med den anden.

Sp. Hvilke Spring gives der i Voltigeren, og hvilke Bevægelser i Smidighedsøvelser, som ikke kunne gøres, med mindre Rekrutten har lært denne Forberedelsesøvelse?

Sv. I Voltigeren alle Dødningspring og Balanser fra bøiede til stive Arme, og i Smidighedsøvelserne Smidighedsbøiningen fremad, Kraftbøiningen fremad, og Bøiningen ved Hielp af Hovedet.

II §.

Sp. Hvortil nytter den sidste Forberedelsesøvelse, at trække?

Sv. Den styrker næsten hele Legemet, men i Særdesleshed Arme, Hænder, Laar og Been.

Sp. Hvorledes er Fremgangsmaaden ved denne Øvelse?

Sv. Rekrutterne deles efter deres Evner i tvende lige store Partier. Derpaa stille de sig op langs med et paa Jorden udstrakt Toug, saaledes, at hvert Partie har den ene halve Deel af Touget. Ved Lærereus Kommando, Ord eet løfte alle Touget op; ved to sætte de sig i Stilling, og ved tre trække de alle paa eengang. Det Partie, som trækker det andet med sig, har vundet. Ved holdt bør Rekrutterne strax standse med Øvelsen.

3 Kapitel.

Om Smidighedsøvelser.

12 §.

Sp. Hvilke Øvelser følge paa Forberedelsesøvelserne?

Sv. Smidighedsøvelser.

Sp. Hvori bestaae disse?

Sv. I saadanne, ved hvilke i Særdeleshed Legemet gøres smidigt og bøieligt.

Sp. Hvilke ere de?

Sv. 1. Smidighedsbøiningen fremad (saut en avant par souplesse).

2. Smidighedsbøiningen tilbage (saut en arriere par souplesse).

3. Kraftbøiningen fremad (saut en avant par force).

4. Bøiningen ved Hielp af Hovedet (saut de tête) eller Hovedspringet.

5. Rejespringet (saut de poltron).

6. Bøiningen til Siden, eller Møllen.

Sp. Hvorpaa foretages Smidighedsøvelserne?

Sv. Paa store og smaae Madratsfer, hvilke sidste kaldes Hielpemadratsfer.

13 §.

Sp. Hvorledes foretages Smidighedsbøiningen fremad?

Sv. Refrutten staaer paa Hænderne paa Madratsfer, synker ned i bøiede Arme, i det Benene høves

over Hovedet og falde sagte saaledes ned, at Knæerne ere stærkt bøiede, og at Fødderne staae langt fra hinanden, og saa meget som mueligt hen mod Hænderne. Ryggen bør bøies stærkt.

Sp. Hvorledes kommer han op fra denne Stilling?

Sv. Han strækker Armene ud, i det Knæerne bøies endnu stærkere, og reiser sig langsomt fremad op.

14 §.

Sp. Hvorledes foretages Smidighedsbøiningen tilbage?

Sv. Staaende paa Madratten, med Fødderne langt fra hinanden, bøier Rekrutten Knæerne frem og Ryggen tilbage, lægger derpaa sine Hænder paa Madratten, og holder Armene bøiede.

Sp. Hvorledes kommer han op fra denne Stilling?

Sv. Ved at synke endnu dybere ned i Armene, i det først det ene, og derpaa det andet Been, kastes med eet Sving over Hovedet, og ned paa Madratten. I samme Dieblik reiser han sig, og bliver staaende med Ansigtet mod det Sted, hvorfra han begyndte Øvelsen.

15 §.

Sp. Hvorledes foretages Kraftbøiningen fremad?

Sv. Rekrutten gjør et kort Løb og Forspring, sætter Hænderne ned, holder Armene stærkt bøiede, ka-

ster i samme Dieblif Venene over Hovedet, og strækker Armene saa hurtigt som mueligt.

Sp. Hvorledes bør Legemet holdes i det Hænderne lægges ned?

Sv. Hovedet skal holdes stærkt tilbage, og Ryggen bøies saa meget mueligt.

Sp. Hvorledes gøres Forspringet ved denne Bevægelse?

Sv. Ved at sætte den ene Fod foran den anden, med et bestemt Tridt.

16 §.

Sp. Hvorledes foretages Hovedbøiningen?

Sv. Rekrutten gjør et sædvanligt Løbs og Forspring, sætter Fødderne, i det han ender Forspringet, noget fra hinanden, lægger Hænderne ned, bøier Armene saa stærkt, at Hovedet hviler paa Madratten, kaster derpaa hurtigt Venene over Hovedet, i det Armene strækkes stærkt ud.

Sp. Paa hvad Maade gøres denne Bevægelse i Begyndelsen lettere for Rekrutten?

Sv. Ved at lægge een eller tvende Hielpemadratter paa hinanden oven paa Hovedmadratten.

Sp. Paa hvad Maade hielpes Rekrutten i Begyndelsen ved de fire foregaaende Smidighedsøvelser?

Sv. Ved at tvende andre, som stille sig een paa hver Side af ham, understøtte og give ham Hielpetrykket paa Skuldrene eller Laarene.

17 §.

Sp. Hvorledes foretages Rejespringet?

Sv. Rekrutten sætter sig paa Madratten, lægger Hænderne høit op paa Laarene, og bøier Legemet frem, i det Lærekken tæller eet; lægger sig paa Ryggen og trækker Benene op over Hovedet ved to; og svinger Benene stærkt tilbage ved tre.

Sp. Hvorledes bruger Rekrutten Hænderne ved denne Bøining?

Sv. Han strækker Armene hurtigt ud, hvorved Hænderne drive Benene stærkere frem og ned ad, og giver i samme Dieblid et Tryk med Rakken paa Madratten.

Sp. Hvad Hielpemiddel bruges i Begyndelsen?

Sv. Et Tørklæde, som holdes af tvende andre. Det lægges under Skuldrene, for derved at kunne give ham et kraftigere Hielpetryk.

18 §.

Sp. Hvorledes foretages Møllen?

Sv. Rekrutten kaster først den ene Haand ned paa Gulvet, strax derpaa den anden; svinger Benene derefter til Siden over Hovedet, og kommer til at staae paa Gulvet igien.

Sp. For hvem er i Særdeleshed denne Smidighedsøvelse nyttig?

Sv. For Kavalleristen, fordi den, ved at gjøre Hosterne smidige, forbereder ham til Flankeren.

19 §.

- Sp. Til hvad Nytte er Smidighedsøvelserne?
- Sv. De gjøre Arme og Been stærke, Overlegemet i Særdeleshed, Ryggen og Hosterne meget bœielige, og forberede til Voltigeren.
- Sp. Kan enhver lære Smidighedsøvelser?
- Sv. Nei.
- Sp. Hvorfor ikke?
- Sv. Fordi dertil udfordres et af Naturen bœieligt Legeme.
- Sp. For hvem ere de da meest passende?
- Sv. For Børn og unge Mennesker. For Børne ere de sieldent passende, fordi deres Lemmer i Almindelighed ere saa faste og stive, at de endog ved Øvelse ikke kunne gøres bœielige.

4 Kapitel.

Om Løben.

20 §.

- Sp. Naar Rekrutten er vel øvet i Forberedelsesøvelserne, hvad bør han da lære?
- Sv. At løbe.
- Sp. Til hvad Nytte er Løben?
- Sv. Den styrker Underlegemet, og øver i hurtigere at komme fra et Sted til et andet.
- Sp. For hvem er denne Øvelse meest nødvendig?

Sv. For den lette Infanterist.

Sp. Hvilke Øvelser foretages i Løben?

Sv. At løbe langsomt, hurtigt, fremad, baglends og til Siderne.

Sp. Til hvad Nytte er det, at løbe baglends og til Siderne?

Sv. Det øver Rekrutten i, under Løbet at kunne vende sig om og see sig tilbage, og sikrer ham for ikke at falde over sine egne Fødder.

21 §.

Sp. Hvorledes er Fremgangsmaaden ved Vendingerne?

Sv. Læreren lader Rekrutten løbe fremad, kommanderer derpaa: til høire (eller til venstre) omkring! Ved Ordet omkring kaster Rekrutten, hvis Vendingen skal skee til høire, den venstre Fod over til høire Side, og hvis den skal skee til venstre, den høire Fod over til venstre Side, dreier derpaa Legemet til samme Side, og løber baglends.

Sp. Til hvad Side seer Rekrutten, naar han løber baglends?

Sv. Dersom Vendingen er skeet til høire Side, seer han til venstre, men hvis Vendingen er skeet til venstre Side, seer han til høire, medens han løber baglends.

22 §.

Sp. Hvorlangt bør i Særdeleshed den lette Infanteri kunne løbe?

Sv. I det langsomme Løb 3000 Skridt, og i det hurtige 600 Skridt.

Sp. Bør denne Øvelse altid foretages paa god Wei?

Sv. Nei, Rekrutten bør ligeledes øves paa flet og ujevn Wei, op og ned ad Bakker, samt paa Jis.

Sp. Hvilke Regler bør iagttages ved Underviisningen?

Sv. At Legemet holdes lige og utsunget, at Armene ikke kastes voldsomt frem og tilbage, at Knæerne strækkes i det Fædderne kastes frem, at Spidsen af Foden vender ned og ud ad, at der løbes paa Tærne, at der gøres lange Skridt, og at Handedrættet drages langsomt. Under det hurtige Løb er det nødvendigt at lægge Kroppen noget for over, hvorved Hurtigheden forøges.

Sp. Hvilke andre Øvelser staae i Forbindelse med Løben?

Sv. Skvite- og Skiløbet, hvilke især ere nødvendige for det lette Infanterie i Norge.

5 Kapitel.

Om Springen.

23 §.

Sp. Til hvad Nytte er Springen?

Sv. Den styrker Underlegemet, giver Generne Spen-

dekraft, og øver i, let og sikkert at kunne bevæge vort Legeme over saadanne Gienstande, som hindre os fra at komme frem, f. Ex. Græster og Gierder.

Sp. Hvorledes kan denne Dvælse foretages?

Sv. Enten med eller uden Springestang.

Sp. Hvilke Forandringer kunne finde Sted ved denne Dvælse?

Sv. At springe i Længden, Dybden og Høiden.

Sp. Hvorvidt kan Kefrutten bringe det i at springe uden Stang?

Sv. Han kan springe to Alen i Høiden; sex til otte Alen i Længden; og fem Alen i Dybden.

Sp. Hvorvidt kan han bringe det med Stang?

Sv. Til tre Alen i Høiden; ni Alen i Længden; og sex til syv Alen i Dybden, eller i Almindelighed saa dybt som Stangen er lang.

24 §.

Sp. Hvilken Springemaade er den nyttigste?

Sv. At springe uden Stang, blot ved Hielp af Legemet.

Sp. Hvorfor?

Sv. Fordi man ikke stedse har et saadant Hi-spemiddel ved Haanden, hvilket desuden vilde være hinderligt paa Marschen.

Sp. Kan han da ikke benytte sig af andre Ting til denne Springemaade?

Sv. Jo, af Stænger, Lægter, Gevær eller Korsgevær.

Sp. Hvilken Springemaade bør behandles med den største Forsigtighed?

Sv. Springet i Dybden.

Sp. Hvorfor?

Sv. Fordi man i Begyndelsen saa let udsætter sig for betydelig Fare, naar man enten springer for dybt, eller paa den urigtige Maade.

Sp. Hvilken er den rigtige Maade at springe ned paa?

Sv. Rekrutten kaster een af Fødderne først frem. Under Springet samles den anden med samme; han falder ned paa Tærne med samlede Fødder. Knæerne bøies ud ad, og Legemet holdes lige.

Sp. Hvilke Forberedelsesøvelser ere nyttige Forøvelser til Springen?

Sv. At strække og bøie Knæerne, og at hoppe.

25 §.

Sp. Paa hvad Maade foretages Springet i Høiden uden Stang?

Sv. Saavel med samlede Fødder og uden Tilløb, som uden samlede Fødder og med Tilløb.

Sp. Paa hvad Maade bør Rekrutten først øves?

Sv. At springe med samlede Fødder og uden Tilløb.

Sp. Naar tillades det ham først at springe uden samlede Fødder og med Tilløb?

Sv. Naar den Gienstand, over hvilken han skal springe, forhøies betydeligt.

26 §.

Sp. Hvorledes foretages Springet i Hviden med Stang?

Sv. Rekrutten tager Stangen fat med begge Hænder, den venstre neden for den høire. Begge Arme holdes langt fra hinanden; den underste skal i Springet understøtte Legemet, og den øverste skal hæve det op. Der gøres et, i Forhold til Hviden, passende Lilløb. Den spidse Ende af Stangen sættes ned lige for Fødderne, omtrent een Alen fra den Gienstand, over hvilken der skal springes. Man hæver sig derpaa op, støtter paa Stangen, og svinger sig over bemeldte Gienstand. I Springet dreies Legemet saaledes omkring, at man ender Springet ved at see hen til det Sted, man sprang op fra. Stangen tages enten med, eller kastes tilbage.

27 §.

Sp. Hvad har Læreren at paasee ved Springet i Længden?

Sv. At Rekrutten ikke for tidlig gjør lange Spring, og at han ender Springet rigtigt.

Sp. Hvor langt bør Rekrutten springe i Begyndelsen?

Sv. Tvende, høist trende Alen.

Sp. Hvilke Feil forfalder Rekrutten til, hvis han i Begyndelsen springer for langt?

Sv. Han vænnes til at springe tungt, usikkert, og paa Hælene, hvilket sidste i Særdeleshed er meget farligt.

6 Kapitel.

Om Klavren.

28 §.

Sp. Hvilken Øvelse bør foretages efter Springen?

Sv. Klavren.

Sp. Til hvad Nytte er Klavren?

Sv. Den styrker Legemet, forøger Modet, borttager Svindel, og skaffer Færdighed i, under forskjellige Omstændigheder i Livet at undvige Fare, saasom i Krig, i Ildsvaade.

Sp. Hvilke Forberedelsesøvelser ere nødvendige til Klavren?

- Sv.
1. At hænge i Hænderne.
 2. At omflutte en Stang, eller et Loug, med Hænder og Fødder.
 3. At hænge i Hænderne og hæve sig op i bøjede Arme.

Sp. Hvorfor ere disse især nødvendige?

Sv. De styrke Arme, Hænder, Laar og Been; og da disse Legemsdele ere de Redskaber, som man bruger til denne Øvelse, saa er det nødvendigt, at de i Forveien ere vel forberedede og styrkede. Man kan da desfikkere udføre Øvelsen selv.

Sp. Hvor paa foretages Klavren?

Sv. Paa en Klavremaskine.

29 §.

Sp. I hvad Orden følge Klavresøvelserne paa hinanden?

- Sv.
1. At gaae op ad en Træstige,
 2. At gaae op ad en Stormlædder (Kæbstige).
 3. At gaae op ad et frithængende Knudetoug.
 4. At gaae op ad et glat Toug.
 5. At entre paa et skraat Toug eller en skraa Stang.
 6. At gaae op ad Stænger af forskjellig Førlighed.
 7. At gaae op i Hænderne, alene ad Entretouget og den skraa Stang.
 8. At gaae op i Hænderne ad et frithængende Toug eller en lodret staaende Stang.
 9. At stifte Toug.
 10. At gaae over Maskinen.
 11. At gaae op ad en tyk Bjelke.
 12. At gaae op ad en høi Mast.

30 §.

Sp. Hvorledes skal Rekrutten gaae op ad Træstigen og Stormlædderen?

Sv. Enten i Midten, eller paa Siderne. I første Tilfælde bør han holde i begge Sideslykkerne og Sidedougene; i sidste Tilfælde med begge Hænder i et

Sideslykke eller Toug. Fødderne sættes ud ad. Legemet maa holdes lige, og Hænderne stedse gribe høit op.

Sp. Hvorfor bør han ikke holde i Trinene?

Sv. Fordi disse ved Brug kunne være saa beskadigede, at han ikke kan forlade sig paa dem.

Sp. Hvorledes sættes Fødderne paa Knudetouget?

Sv. Ved Siden af hinanden, paa Knuderne, saaledes, at Touget holdes mellem Fødderne.

Sp. Hvorledes sættes Fødderne paa et glat Toug?

Sv. Paa den ved den flette Forberedelessøvelse omtalte Maade.

31 §.

Sp. Hvorledes foretages Entren paa et skraat Toug, eller en skraa Stang?

Sv. Rekrutten tager fat paa Touget, eller Stangen, svinger derpaa Benene op, saa at Ryggen hænger ned ad. For nu at entre op, griber han høiere op, med den ene Haand efter den anden, i det Fødderne vekselsviis kastes om Touget, eller Stangen, og trækkes saa høit op mod Hænderne som mueligt.

Sp. Hvorledes kommer han ned igien?

Sv. Enten ved at gribe ned ad med den ene Haand efter den anden, og atter vekselsviis at kaste Benene over; eller, dersom det ikke er høit fra Jorden, ved at springe ned.

Sp. Hvorledes skal Rekrutten gaae op ad lodret staaende Stænger, eller frithængende Louge?

Sv. Ved at omfatte dem paa den ved fjerde Forberedelsesøvelse (7 §.) omtalte Maade, og at hæve Legemet i Veiret i bøiede Arme.

32 §.

Sp. Paa hvilken Maade kan man gaae op i Hænderne alene?

Sv. Enten ved at hoppe, eller ved at gaae op i bøiede Arme.

Sp. Hvilken Maade er den nyttigste?

Sv. Den, at gaae op i bøiede Arme, fordi denne som oftest kan anvendes, naar derimod den, at hoppe, ifkun kan anvendes, hvor Stangen er glat og jevn.

Sp. Paa hvilke Steder foretages den Øvelse, at gaae op i bøiede Arme?

Sv. Deels paa Entretouget og Stangen, deels paa et lodret hængende Loug og en lodret staaende Stang.

33 §.

Sp. Til hvad Nytte er den Øvelse, at skifte Louge?

Sv. Man kan paa den Maade hjælpe sig fra en Gienstand til den anden.

Sp. Hvorledes foretages den?

Sv. Naar man er klavret op ad et Loug, og vil gaae over paa et, som hænger paa venstre Side,

da gribes først med den venstre Haand i det venstre Loug. Derpaa kastes begge Fødderne derover, og nu tager man fat med den høire Haand i samme Loug. Hvis man vil gaae over paa et Loug, som hænger paa høire Side, da finder det Modfatte Sted.

Sp. Til hvad Nytte er det, at klavre over Mastinen?

Sv. Det vænner Rekrutten til at være i Hviden, uden at blive svindel.

Sp. Hvorledes skal Rekrutten klavre op ad tykke Vielker eller Maste?

Sv. Ved at favne og omslynge dem med Hænder, Arme, Laar og Been, trykke stærkt med Laar og Been, medens Hænder og Arme støttes høiere op, og trykke stærkt med Hænder og Arme, medens Laar og Been støttes høiere op.

34 §.

Sp. Paa hvilke andre Steder bør Rekrutten fremdeles øves i at klavre op?

Sv. Paa høie og tykke Træer.

Sp. Hvilke Forsigtighedsregler har Læreren her at iagttage?

Sv. I. At han ikke lader Rekrutten klavre paa Træer uden Løb, fordi han her ikke kan kiende de Grene, som ere gaaet ud.

2. At Fodderne sættes saa nær som mueligt ved Stammen, og paa Hovedgrenene.
3. At han anbefaler ham, saavel her i Særdeleshed, som ved enhver Slags Klavren i Almindelighed, at stole mest paa Hænderne, og ikke paa Fodderne.

35 §.

Sp. Maa Rekrutten lade Hænderne glide langs med Lougene, eller Stængerne, naar han gaer ned?

Sv. Nei aldrig; thi han udsætter sig derved for at beskadige og brænde Hænderne.

Sp. Hvorledes bør han da gaae ned?

Sv. Ved at skifte Hænderne (palme sig ned).

Sp. Er det nok, at Rekrutten foretager denne Øvelse i lette og magelige Klæder?

Sv. Han bør og vove sig i at klavre i sin fulde Rustning, og i under Klavren at lade og affkyde sit Svær.

7 Kapitel.

Om Fægten.

36 §.

Sp. Hvad er Fægten?

Sv. Den Færdighed, som lærer os med Kaarde, sikkert og fordeelagtigt, at angribe vor med Kaarde

bevæbnede Modstander, og med Færdighed og Sikkerhed at afværge hans Angreb.

Sp. Da Krigeren ikke bærer Kaarde, til hvad Nytte kan det da være for ham, at kunne fægte?

Sv. Det skaffer ham en fordeelagtig Figur, og forbereder ham til Huggen, fordi han vænnes til at give sine Bevægelser snevre, og derved at være mere bedækket.

37 §.

Sp. I hvad Orden bør Lectionerne i Fægten foretages?

- Sv. 1. Begyndelsesgrundene.
 2. Myralliefægten (à la muraille).
 3. Paraderne.
 4. Den egentlige Lection.
 5. Parader og Riposter samt Barremang's (barrements).
 6. Angreb i det man gaaer frem (attaques en marchant).
 7. Standsnings Stød (coups d'arrêt).
 8. Dieblig's Stød (eller Stød i Blottelsen, coups de temps).
 9. At støde med og parere alle Finter.
 10. Kontrafægten (assaut).

38 §.

Begyndelsesgrundene.

At holde og behandle Floretten rigtigt, at give Klingen den rette Bøining, og godt at sætte Skinddopperne paa samme.

At staae i rettet Fægterstilling.

I Stilling (en garde) paa Tælling og paa Kommando.

Fremad og baglænds op, og i Stilling.

Gaae frem og tilbage (avancere og retirere).

Falde ud paa Tælling og Kommando.

Staaende degagere Tiers og Quart.

Staaende parere Tiers og Quart.

Avancere og degagere Tiers og Quart.

Retirere og parere Tiers og Quart.

Strække og falde ud paa Brystet med Tiers og Quart.

Degagere, strække og falde ud med Tiers og Quart.

Degagere, strække og falde ud med Tiers og Quart, og
gøre Figur.

Parere Contrequart.

Contre degagere.

39 §.

Myralliefægten.

I. Kommandoordene til Hilsen for Myralliefægten.

Ketter Eder!

En garde!

Sager Maal!

To!

Tre!

Quart!

Tiers!

En garde!

2. Kommandoordene til Hilsen efter Myrallieføgten.

Giver Agt! Slaaer!

To!

Tre!

Quart!

Tiers!

En garde!

40 §.

Paraderne.

Tiers.

Cirkel.

Octav.

Quart.

Quint.

Quint og Quart.

Contrequart.

Dobbelt Contrequart.

Contrequart og Tiers.

Contrequart, Cirkel og Quart.

Contretiers.

Dobbelt Contretiers.

Contretiers og Quart.

Contretiers og Cirkel.

Dobbelt Cirkel.

41 §.

Stødene paa den indvendige Side.

Strække og degagere Tiers.

Een, to (un, deux).

Een, to (un, deux) og bedrage Cirkelen (tromper le cercle).

Een, to (un, deux) og bedrage Cirkelen (tromper le cercle) og Octav.

Een, to (un, deux) og degagere.

Een, to, tre (un, deux, trois).

Degagere tvende Gange (doublere).

Degagere tvende Gange og gaae tilbage igien (doublere og degagere).

Dyb Dvart (quarte basse).

Dyb Quart og degagere.

42 §.

Stødene paa den udvendige Side.

Strække og degagere.

Een, to (un, deux).

Een, og degagere tvende Gange (un, og doublere).

Tvende Gange een, to.

een, to, og degagere.

Een, to, tre.

Doublere.

Strække og støde Seconde.
 Seconde og Quart.
 Seconde, Quart, og degagere.

43 §.

De øvrige Stød.

Flanconade.
 Halv Flanconade og støde Quart.
 Halv Flanconade og degagere.
 Croiffere (croasere) og støde Seconde.
 Croiffere og støde Quart.
 Coupere fra den indvendige Side, og støde Tiers.
 Coupere og degagere.
 Coupere og gjøre een, to.
 Coupere fra den udvendige Side, og støde Quart.
 Coupere og degagere.
 Coupere og gjøre een, to.
 Battere paa den indvendige Side.
 Battere og degagere.
 Battere og gjøre een, to.
 Battere paa den udvendige Side.
 Battere og degagere.
 Battere og gjøre een, to.
 Changere og croiffere.
 Changere og battere Quart.
 Changere og battere Tiers.

44 §.

Parader og Riposter, samt Barremangs
(Barrements).

Parere Tiers	.	.	og	støde	.	.	Tiers.
— Tiers	Seconde.
— Quart	Quart.
— Cirkel	Quart.
— Octav	Quart.
— Quint	Quart.
— Quint og Quart	Quart.
— Quint og Tiers	Tiers.
— Contrequart	Quart.
— Dobbelt Contrequart	Quart.
— Contrequart og Tiers	Tiers.
— Contrequart og Cirkel	Quart.
— Contrequart, Cirkel og Quart	Quart.
— Contretiers	Tiers.
— Dobbelt Contretiers	Tiers.
— Contretiers og Quart	Quart.
— Contretiers og Cirkel	Quart.
— Dobbelt Cirkel	Quart.

Barrere med Tiersparaden.

- — Quartparaden.
- — Cirkelparaden.
- — Octavparaden.

45 §.

Angreb i det man gaaer frem.

De almindeligste heraf ere følgende:

- Avancere og derpaa giennemgaae den egentlige Lektion.
 Avancere ved at degagere og giennemgaae Lektionen.
 Avancere med een, to, og giennemgaae Lektionen.
 Avancere ved at croiffere og falde ud med Seconde eller
 Quart.
 Avancere ved at couperere, og falde ud med Quart eller
 Tiers.
 Avancere ved at battere, og falde ud med Quart eller
 Tiers.

46 §.

Standsningsstød.

De almindeligste ere følgende:

- Strække og falde ud i Tiers og Quart.
 Degagere og falde ud i Tiers og Quart.
 Gen, to, og falde ud i Tiers og Quart.

Dieblisksstød.

De almindeligste ere følgende:

- Strække og falde ud i Tiers og Quart.
 Degagere og falde ud i Tiers og Quart.

47 §.

- Sp. Til hvad Nytte er Begyndelsesgrundene?
 Sv. De give Rekrutten god Stilling, gjøre hans

Haand og Arm let, hurtig og stærk, og forberede ham derved til den egentlige Lection.

Sp. Hvilken Forberedelsesøvelse bidrager især til at øve Haand og Arm?

Sv. At contredagagere saabel med Contrequart som Contretiers og Cirkel, og at gjøre disse Bevægelser dobbelte.

48 §.

Sp. Til hvad Nytte er Myralliestøden?

Sv. Den forbedrer Stillingen, og vænner Rekrutten til Hurtighed og Orden i de simple Stød og Parader.

49 §.

Sp. Til hvad Fordeel, i Henseende til Underviisningen, ere begge foregaaende Dele af Fægten?

Sv. De give Læreren Leilighed til at sætte et stort Antal af Rekrutter i Virksomhed paa een Gang.

Sp. Hvad har Læreren især at paasee under Myralliefægten?

Sv. At han selv kommanderer høit, tydeligt og kort, og at Rekrutterne gjøre alle Bevægelserne hurtige, rigtige, og paa een Gang.

50 §.

Sp. Hvad er en Parade?

Sv. En Bevægelse, ved hvilken man søger at afværge Kontrapartens Angreb.

- Sp. Hvorledes inddeles Paraderne?
- Sv. I simple og sammensatte.
- Sp. Hvilke ere de simple?
- Sv. Tiers, Cirkel, Octav, Quart, Quint.
- Sp. Hvilke ere de sammensatte?
- Sv. Alle de øvrige.
- Sp. Hvorledes bør Paraderne gøres?
- Sv. Ved saameget mueligt at sfiære Klingen, hvor ved Kraften forstørres.
- Sp. Kan Klingen sfiæres ved alle Paraderne?
- Sv. Ja, undtagen ved Octav og Quint.
- Sp. Hvilke Parader gøres med strakt Arm, og hvilke med bøiet Arm?
- Sv. Cirkel, Octav og Quint med strakt Arm; alle de øvrige med bøiet Arm.

51 §.

- Sp. Hvad kaldes de indvendige og udbvendige, samt øvrige Stød med een Benævnelſe?
- Sv. Den egentlige Lection.
- Sp. Hvad er den egentlige Lection?
- Sv. En Samling af de Attakker, Finter og Parader, som bør øves ſtaaende, uden at der avanceres eller retireres.
- Sp. Hvad er en Attakke?
- Sv. En Bevægelse, ved hvilken man søger at angribe ſin Kontrapart.
- Sp. Hvad er en Finte?

Sp. En falsk Attakke, ved hvilken man søger at bedrage sin Kontrapart, for at bringe ham til at blotte sig, og saaledes skaffe sig Fordele over ham.

52 §.

Sp. Hvad forstaaes ved at Degagere?

Sw. At gaae under Kontrapartens Klinge.

Sp. Hvad forstaaes ved een, to?

Sw. At degagere først paa den ene Side, og strax derpaa tilbage, og saa at støde ud.

Sp. Hvad forstaaes ved een, to og bedrage Cirkelen?

Sw. At gjøre een, og i Stedet for to at bedrage Kontrapartens Cirkel, ved at gaae over hans Klinge, og strax derpaa at støde ud.

Sp. Hvad er een, to og at bedrage Cirkel og Octav?

Sw. At gjøre een, at bedrage hans Cirkel, og strax derpaa hans Octav, og derpaa at støde ud.

Sp. Hvad er een, to, tre?

Sw. At degagere først paa den ene Side, og saa paa den anden; derpaa at degagere tilbage paa den første Side; og saa at støde ud.

Sp. Hvad er det at Doublere?

Sw. At gjøre tvende paa hinanden følgende Degas gemangs fra den samme Side.

Sp. Hvad er dyb Quart?

Sv. Et Stød, som gøres dybt, og ved at høre Klingen til Siden.

53 §.

Sp. Hvad er Quartstilling?

Sv. Den Stilling af Haanden, i hvilken Fingrene ere vendte op ad.

Sp. Hvad er Fiersstilling?

Sv. Den Stilling af Haanden, i hvilken Fingrene ere vendte ned ad.

Sp. Hvad er Gardestilling?

Sv. Den Stilling, i hvilken Tommelfingeren vender op, Bagdelen af Haanden til høire og Fingrene til venstre Side. Dette er tillige den almindelige Fægtstilling.

Sp. Hvad er en Appel?

Sv. Et Slag, som gøres med høire Fod mod Jorden, i det man staaer i Gardestillingen.

Sp. Hvad er en Seconde?

Sv. Et Stød, som gøres med den Retning af Haanden, at Fingrene vende ned.

54 §.

Sp. Hvad er Flanconade?

Sv. Et Stød, som gøres ved at gaae omkring Kontrapartens Klinge, ved at binde den med Haanden i Quartstilling, og støde ud paa den udvendige Side.

Sp. Hvad er at croissere?

Sv. At gaae omkring Kontrapartens Klinge med et stærkt Tryk paa samme.

Sp. Hvad er at couperere?

Sv. At gaae oven over Klingen, fra den ene Side til den anden.

Sp. Hvad er at battere?

Sv. At give et stærkt Tryk, eller Slag, med Styrsken af sin egen Klinge paa den svage Deel af Kontrapartens.

Sp. Hvilke af disse Bevægelser skulle især anvendes mod den Kontrapart, som ligger med strakt Arm?

Sv. Flanconade, Croisseren og Batteren.

Sp. Naar kan man bedst couperere?

Sv. Naar Kontraparten reiser sig op efter Udfaldet, eller holder Spidsen af sin Klinge for høit.

55 §.

Sp. Hvad er en Ripost?

Sv. Et Stød strax efter en Parade.

Sp. Bør man ripostere efter enhver Parade?

Sv. Nei, ikkun efter en god Parade, da man ellers blotter sig.

Sp. Bør Riposten gøres langsomt eller hurtigt?

Sv. Med mueligste Hurtighed.

Sp. Hvad er en Barremang?

Sv. En Bevægelse, ved hvilken man søger paa een Gang at parere og støde ud igjen.

Sp. Hvori er en Barremang forskiellig fra en Ripost?

Sv. Ved Riposten støder man efter at have pareret, ved en Barremang parerer og støder man paa een og samme Tid.

56 §.

Sp. Hvad er Angreb ved at gaae frem?

Sv. Saadanne Bevægelser, ved hvilke man nærmer sig og angriber den Kontrapart, som, ved ethvert Udfald der gøres paa ham, springer tilbage.

Sp. Kunne de gøres med alle Stød af Lectionen?

Sv. Med de fleste; dog bruges i Almindelighed de simple, sieldent Finterne.

Sp. Hvad bør man vogte sig for, naar man vil bruge Angreb ved at gaae frem?

Sv. At Kontraparten ikke i samme Dieblik anbringer Standsningsstød. For at undgaae dette, bør Angrebene være meget snevre og hurtige.

57 §.

Sp. Hvad er Standsningsstød?

Sv. Alle de Bevægelser, som bruges mod den Kontrapart, der, ved at nærme sig for meget, enten bryder Afstanden, eller ofte uden Grund bruger Angreb ved at gaae frem.

Sp. Hvad forstaaes ved Diebliksstød?

Sv. De Stød, ved hvilke man angriber den Kon-

trapart, som blotter sig ved at giøre sine Bevægelser for store.

Sp. Kunne Standsningsstød og Diebliksstød giøres med alle Stød af Lectionen?

Sv. Nei, ikkun med de simple.

58 §.

Sp. Til hvad Nytte er den Øvelse, at støde med og parere alle Finter?

Sv. Den skaffer Færdighed i staaende først at anbringe alle Stødene, og dernæst at parere samme. Den forbereder saaledes til Kontrafægten.

Sp. Hvad er Kontrafægten?

Sv. En Samling af alle Angreb, Finter og Parader, der uden nogen bestemt Orden følge paa hverandre.

Man iagttager ved Kontrafægten saa meget mueligt de samme Regler, som ved Lectionen.

59 §.

Sp. Hvilke almindelige Regler bør iagttages ved Fægten?

Sv. 1. At Læreren ikke for tidlig forlader Begynnelsesgrundene, som i Fægten ere saare vigtige, og især vænner Rekrutten til vel at lade Legemet hvile paa den venstre Fod under Gardestillingen, og strække det venstre Knæ stærkt i Udfaldet.

2. At Læreren flittigen lader sine Rekrutter øve Myralliefægten og at contredeagere.
 3. At alle Bevægelser inddeles rigtigt, og først øves paa Tælling, forinden de gøres paa Kommando.
 4. At det bliver Hovedformaalet ved hele Underviisningen, at skaffe Rekrutter Lethed (især i Haanden), Hurtighed og skøn Anstand.
 5. At det ikke tillades Rekrutten for tidligt at begynde med Kontrafægten, da han ellers fordærver sin Stilling, og vænner sig til slette og falske Bevægelser; men at han først flittigt øves i at parere og støde med alle Finter.
 6. At Rekrutterne vænnes til først at staa fermt under Kontrafægten, og ingenlunde at avancere eller retirere, forinden de allerede deri have nogen Færdighed.
 7. At Rekrutten under Kontrafægten øves i skarpt at fæste sit Die paa Modstanderens Kaardespids, men ikke (hvilket nogle mene) paa Modstanderens Dine, Haand eller høire Fod.
 8. At Rekrutterne ikke under Kontrafægten blot øve visse enkelte Stød, Finter og Parader, men alle, skøndt fornemmeligen Cirkelsparaden.
-

8 Kapitel.

Om Bajonetsfægten.

60 §.

Sp. Hvad er Bajonetsfægten?

Sv. Den Øvelse, som lærer under fældet Gevær med Bajonetten at angribe en Anden, og at afværge hans Angreb.

Sp. Til hvad forberedende Nytte er denne Øvelse?

Sv. Den styrker Rekruttens Arme, og vænner ham til med Lethed og Kraft at behandle sit Gevær.

Sp. Under hvilke Omstændigheder kan den være anvendelig?

Sv. Naar Soldaten, som i Feldten enten ikke er forsynet med andre Vaaben, eller og har mistet sine øvrige Vaaben, angribes af en med Bajonet eller Sidegevær bevæbnet Fiende, saavel som under den almindelige Stormløben med fældet Gevær.

Sp. Kan denne Øvelse ikkun finde Sted, naar Geværet er forsynet med Bajonet?

Sv. Den kan og foretages uden Bajonet paa Geværet, og kaldes da Gevær-fægten.

Sp. Kan denne Øvelse ikkun anvendes mod det egentlige Gevær?

Sv. Den kan og anvendes mod den Modstander, som angriber med Sidegevær, enten han nu er Kavalerist eller Infanterist.

61 §.

Sp. Hvilke Bevægelser finde Sted under denne Øvelse?

- Sv. 1. At attackere paa den udvendige Side.
 2. At attackere paa den indvendige Side.
 3. At parere Liers og Cirkel, Octav og Quart.
 4. At avancere og degagere.
 5. At retirere og parere.

Sp. Hvorledes ere Rekrutterne inddelte under denne Øvelse?

Sv. De øves først Mand mod Mand, dernæst i tvende lige store mod hinanden staaende Linier.

62 §.

Sp. Hvorledes foretages Attacker paa den udvendige og indvendige Side?

Sv. Læreren kommanderer: Fælder Gevær! og straf derpaa: Første (eller anden) Linie attackerer paa den udvendige (eller indvendige) Side; Marsch! Marsch! Nu avancerer den kommanderte Linie ind paa den anden stillestaaende Linie, indtil den er saa nær, at den med et kraftfuldt Tryk kan lægge Geværerne an paa den udvendige (eller indvendige) Side af Modstanderens Geværer, og ligge bedækket. Tilslidst kommanderes: Holdt! omkring! Marsch! Marsch!

63 §.

Sp. Hvorledes gives Paraderne i Bajonetspættet?

Sv. Næsten paa den samme Maade, som ved den egentlige Fægten. Modstandernes Beværelser forceres saa meget som mueligt.

Sp. Hvilke Parader ere de meest anvendelige?

Sv. Tiers og Cirkelparaderne.

Sp. Hvorfor ikke Octav og Quart?

Sv. Fordi man lettere blotter sig ved disse, og ikke kan anvende sin Kraft saa fordeelagtigt, som ved de tvende foregaaende.

Sp. Hvorledes foretages Degagemangs i Bajonetfægten?

Sv. Ligefom i Fægten.

64 §.

Sp. Naar skal der avanceres og Degageres?

Sv. Naar den Linie, paa hvilken man har attackeret, er svagere, og retirerer; eller naar den anden Linies Angreb har været saa svagt, at man kan trænge den tilbage.

Sp. Hvorledes forholder den avancerende Linie sig?

Sv. Den gik sine Degagements saa snevre og hurtige som mueligt, og benytter det Dieblik, i hvilket Kontraparten blotter sig, til at støde ind paa ham.

65 §.

Sp. Naar skal der retireres?

Sv. Naar enten den anden Linie har gjort et saa kraftfuldt Angreb, at man bliver bragt ud af sin

Stilling; eller og, naar man ved Retrættten vil lokke Kontraparten, for om mueligt at bringe ham til at blotte sig.

- Sp. Hvorledes forholder den retirerende Linie sig?
 Sv. Den følger, med de omtalte Parader, saa hurtigt som mueligt, efter Kontrapartens Degagemang, og søger at bringe ham til at blotte sig, for derved at faae Leilighed til at støde ind paa ham.

66 §.

Sp. Væs i Begyndelsen de omtalte Uttækker og Parader staaende, eller ved at avancere og retirere?

Sv. I Begyndelsen er det rigtigst at øve Rekrutterne staaende i de omtalte Bevægelser. Siden bør de og gjøre dem ved at avancere og retirere.

Sp. Hvilke almindelige Forsigtighedsregler bør i Begyndelsen anvendes?

- Sv. 1. Bajonetterne bør være forsynede med Skeder.
 2. Rekrutterne bør i Begyndelsen staae i een Allens Afstand, paa det at den ene Sidermand ikke skal beskadige den anden. Siden bør de og øves i, sluttede at foretage Øvelsen.
 3. Det bør alvorligt paasees, at Rekrutterne ikke støde ind paa hverandre, men blot marchere Bevægelserne.
-

9 Kapitel. Om Huggen.

67 §.

Sp. Hvad er Huggen?

Sv. Den Øvelse, som lærer at angribe og forsvare sig med Sabel.

Sp. Er denne Øvelse nyttigere for Krigeren end Fægten?

Sv. Ja, thi da hans nuværende Sidegevær er Sabel, saa bør han kunne bruge den med Færdighed og Sikkerhed.

68 §.

Sp. I hvad Orden bør Lectionerne i Huggen foretages?

Sv. 1. Begyndelsesgrundene.

2. Myralliehuggen.

3. Den egentlige Lection.

4. Angreb ved at gaae frem og tilbage (attaques en marchant et rompant).

5. De enkelte Hüb ved at trække Foden tilbage.

6. Volterne.

7. At parere, og hugge ud med, alle Finter.

8. Kontrahuggen.

69 §.

Begyndelsesgrundene.

I Stilling (en garde) paa Tælling og paa Kommando. Fremad og baglends op og i Stilling.

- Gaae frem og tilbage (marschere og retirere) paa Tælling.
 Gaae frem og tilbage paa Kommando.
 Falde ud paa Tælling og paa Kommando.
 Svinge Klingen (espaddonnerer).
 Forandre Stilling af Klingen (changere).
 Trække paa Tælling og paa Kommando.
 Staaende degagere Tiers og Quart over Klingen.
 Staaende parere Tiers og Quart.
 Degagere staaende Seconde og dyb Quart.
 Parere staaende Quint og Cirkel.
 Marschere og degagere Tiers og Quart.
 Retirere og parere Tiers og Quart.
 Marschere og degagere Seconde og dyb Quart.
 Retirere og parere Quint og Cirkel.

70 §.

Myralliefægten.

1. Kommandoordene til Hilsen for Myralliefægten.
 - Trækker!
 - To, tre, fire, fem!
 - En garde!
 - Spadonnerer!
 - Glaaer!
 - Tiers!
 - Quart!
 - En garde!
2. Kommandoordene til Hilsen efter Myralliefægten.
 - Spadonnerer!

Slaer! (Foden bliver her staaende.)

To!

Tre!

Spadonnerer!

To! (eller slaer.)

Tiers!

Quart!

En garde!

De fire Hib!

71 §.

Den egentlige Lection.

I. De simple Hib.

a. De enkelte Hib.

Falde ud efter Hovedet i Quart.

Falde ud efter Hovedet i Tiers.

Falde ud efter Kroppen.

Falde ud efter Siden.

b. De enkelte Hib og parere.

Falde ud i Tiers og parere Quart.

— — Quart . . Tiers.

— — efter Kroppen . Siden.

— — Siden . . Kroppen.

— — Hovedet . . Siden.

— — Hovedet . . Kroppen.

— — Siden . . Hovedet.

— — Kroppen . . Hovedet.

c. De enkelte Hb og skiære.

Falde ud efter Hovedet i Quart	og skiære i Tiers.		
—	—	— Tiers	. . Quart.
—	—	Kroppen og skiære i	Seconde.
—	—	Siden	. . dyb Quart.
—	—	Hovedet	. . Seconde.
—	—	Hovedet	. . dyb Quart.
—	—	Kroppen	. . Tiers.
—	—	Siden	. . Quart.

d. De enkelte Hb og parere og skiære.

Falde ud efter Hovedet i Quart	og parere i Tiers.		
—	—	— Tiers	. . Quart.
—	—	— Kroppen	. . Siden.
—	—	— Siden	. . Kroppen.
—	—	— Hovedet	. . Siden.
—	—	— Hovedet	. . Kroppen.
—	—	— Kroppen	. . Hovedet.
—	—	— Siden	. . Hovedet.

Naar Paraderne ere giorte, skiæres strax ind- eller udvendig paa Kontrapartens Arm.

72 §.

2. Finterne.

a. Een, to.

Markere Hovedet i Quart	og falde ud efter Hovedet i		
			Tiers.
—	—	Tiers	. . Quart.
—		Kroppen og falde ud efter	Siden.

Markere Siden og falde ud efter Kroppen.

- Hovedet . . . Siden.
- Hovedet . . . Kroppen.
- Kroppen . . . Hovedet.
- Siden . . . Hovedet.

b. Een, to, og parere.

Her gøres de samme Bevægelser, som ved det simple Een, to, og der pareres, i det man reiser sig, efter at have markeret Een, to.

c. Een, to, og skiære.

Bevægelserne ere ligesom de foregaaende; men der skiæres, i det man reiser sig, i Stedet for at man parerte i det nylig nævnte Udfald. Der skiæres enten paa den indvendige, eller paa den udvendige Side.

d. Een, to, parere og skiære.

Bevægelserne ere ligeledes her, som ved de foregaaende; men der skiæres strax efter at man har reist sig op og pareret.

e. Een, to, tre.

f. Een, to, tre, og parere.

g. Een, to, tre, og skiære.

h. Een, to, tre, parere og skiære.

Ved de fra e til h nævnte Bevægelser er Fremgangsmaaden og Ordenen i alle Henseender den samme, som ved Een, to, med den Forskiel, at Tinten her bestaaer af trende paa hinanden følgende De-gagemang, da den før ikkun bestod af tvende.

73 §.

3. Gaae omkring Klingen (envelloppere).

- a. Gaae omkring Klingen og falde ud.
- b. Gaae omkring Klingen og parere.
- c. Gaae omkring Klingen og skiære.
- d. Gaae omkring Klingen, parere og skiære.

Ved dette Slags Angreb gaaer man omkring Klingen fra høire Side til venstre, eller fra venstre Side til høire, ved at forcere og binde den. Denne Bevægelse er næsten den samme, som Kroaseren i Fægten.

74 §.

4. Løbe Klingen af.

Ved dette Angreb gaaer man tilbage med høire Fod, eller springer tilbage med begge Fødder.

75 §.

Angreb ved at gaae frem og tilbage.

Disse gøres ved at marschere og degagere Tiers og Quart og Seconde og dyb Quart og retirere og parere med samme Bevægelser.

76 §.

De enkelte Hib.

Ved disse trækkes Foden tilbage efter Angrebene, og Angrebene gøres ligesom i den egentlige Lection.

77 §.

Volsterne.

Disse gøres ved at træde til høire eller venstre Side,

og i samme Dieblif at binde Kontrapartens Klinge. De tiene især til at bringe Kontraparten til at blotte fig.

78 §.

- Sp. Hvorledes foretages og til hvad Nytte er det, at parere og hugge ud med alle Finter?
- Sv. Fremgangsmaaden og Nytten er den samme, som i Fægten.
- Sp. Hvad er Kontrahuggen?
- Sv. Den bestaaer, ligesom i Fægten, af en Samling af alle Angreb og Parader, der uden nogen bestemt Orden følge paa hverandre. De samme Regler iagttages her, som ved den egentlige Lection.
- Sp. Hvilken Forberedelsesøvelse er især nyttig i Huggen?
- Sv. Spadonneren.
- Sp. Til hvad Nytte er Spadonneren?
- Sv. Den gjør Haanden let og smidig, og Armen stærk.
- Sp. Hvilke almindelige Regler finde Sted ved Huggen?
- Sv. De samme Regler, som ere givne ved Fægten, finde i det hele Sted ved Huggen; dog er det ikke tilstrækkeligt, at Rekrutten ikkun øves med Pannie (Kurb, hvori sættes en Stok); han bør tillige øves med sit virkelige Sidegevær.
-

10 Kapitel. Om Voltigeren.

79 §.

- Sp.** Hvad er Voltigeren?
- Sv.** Den Kunst, der lærer ved Hielp af Arme og Been at hæve sig op paa eller over en fast staaende Ting.
- Sp.** Hvorpaa foretages Voltigeren i Almindelighed?
- Sv.** Paa en Træhest, der er udstoppet. Men den kan ligeledes øves og anvendes paa Gierder, Ledde, og andre faststaaende Ting.
- Sp.** Hvad Forskiel er der imellem Voltigeren og Springen?
- Sv.** Ved Voltigeren hæver man Legemet fra Jorden ved Hielp af Arme og Been, ved Springen ved Benene alene.
- Sp.** Gives der ingen Springemaade, ved hvilken man tillige bruger Armene?
- Sv.** Jo, ved Springen med Stang.
- Sp.** Hvad Forskiel er der da mellem at springe med Stang og at voltigere?
- Sv.** Ved Springen med Stang hjælper man sig tillige ved en fremmed Kraft (Stangen), ved Voltigere aldeles ved sin egen.

80 §.

Sp. Til hvad Nytte er Voltigeren?

Sv. Den udvikler og styrker alle Lemmerne, bidrager i Særdeleshed til at gjøre Legemet raft, smidigt og kraftfuldt, og øver i Ligevægt, Løben og Springen.

Sp. Til hvad Nytte er Voltigeren for Infanteristen?

Sv. Foruden den omtalte Nytte kan der møde Omstændigheder, under hvilke det kan være fordeleagtigt for Infanteristen, at kunne sætte sig op bag paa Kavalleristens Hest, for hurtigere at komme fra et Sted til et andet.

Sp. Kan han da lære dette ved Voltigeren paa Træhesten?

Sv. Nei, men han forberedes ved Voltigeren paa Træhesten til at kunne voltigere paa levende Heste.

81 §.

Sp. Hvad bør Rekrutten lære, førend han begynder de egentlige Voltigerbevægelser?

Sv. Løb og Forspring, samt Maaden at lægge Hænderne paa.

Sp. Hvorledes bør dette gøres?

Sv. Rekrutten løber, efter de allerede (22 §.) givne Regler, hen til Hesten, ender sit Løb i det han nærmer sig Hesten, ved at gjøre et Længdespring af halvanden til tvende Alen, og lægger Hænderne

med samlede Fingre lige paa Hesten, i det Arme og Been bøies.

Sp. Hvorfor skal baade Arme og Been bøies?

Sv. For at han med forenet Kraft af Armene og Benenes Udstrækning kan lettere hæve sig op.

82 §.

Sp. Hvorledes skal han hæve sig op og sidde paa Hesten?

Sv. Ved at strække Arme og Been hæver han Legemet fra Gulvet; derpaa lader han Legemet hvile nogle Dieblkke paa de strakte Arme, løfter og svinger saa et af Benene langsomt og let over Hesten, slutter i samme Dieblkk med Knærne og Laarene mod samme, og sætter sig sagte ned med lige Legeme.

Sp. Gives der nogen Hovedregel ved god Voltigieren?

Sv. Ja, den, at alle Bevægelserne bør skee paa Læerne, og ved saameget mueligt at lade Legemet svæve paa Hænderne.

83 §.

Sp. Hvilke forskiellige Slags Bevægelser kunne gøres paa Hesten?

Sv. 1. Bomspring (pommades).
2. Wendinger (voltes).
3. Mellempring (échappes).

4. Udvendige Spring (écartes).
5. Baglendspring (revers).
6. Skeletter (esquillettes).
7. Saxe (croissées).
8. Dreninger (pirouettes).
9. Ligevægtsstillinger (balances).
10. Møller (moulinets).
11. Høidespring.
12. Dødningspring (sauts mortels).
13. De egentlige kubistiske Spring.

84 §.

Sp. Fra hvilke Steder kunne disse foretages?

Sv. Saavel fra Siderne som bag fra; i første Tilfælde kaldes de Sidespring, i sidste Tilfælde Bagspring.

Sp. Hvilke Underdelinger finde Sted?

Sv. De fleste Spring deles i
halve, og
hele.

Sp. Hvorledes deles atter de halve?

Sv. I de, der gøres
siddende,
staaende,
med et Been, eller
begge Benene,
med een Haand, eller
begge Hænderne.

Sp. Hvilke ere Begyndelsespringene?

Sv. Halv Bomspring til Høire og Venstre, saabel i som bag Sadelen.

Siddende at hæve sig op og ned.

Fortsat Mellem- og udbendigt Spring.

85 §.

Sp. Hvad forstaaes ved Bomspring (pommades)?

Sv. Saadanne Spring, ved hvilke Brystet under Springet holdes mod Bommene.

Sp. Hvoraf kommer Ordet Pommade?

Sv. Af det franske Ord Pommeau, som betyder en Sadelbom.

Sp. Hvilke ere de almindeligste af disse?

Sv. Fire halve til høire.

Fire halve til venstre.

Fire hele til høire.

Fire hele til venstre.

Det fortsatte halve til høire og venstre.

Det fortsatte hele til høire og venstre.

Halv Bomspring og Bending.

Fortsat Bomspring paa bagerste Bom.

86 §.

Sp. Hvad forstaaes ved Bendinger?

Sv. Saadanne Bevæggelser, ved hvilke Brystet under Springet vendes fra Bommene.

Sp. Hvilke ere de almindeligste?

- Sp.** Tre halve til høire.
 Tre halve til venstre.
 Tre hele til høire.
 Tre hele til venstre.
 Heel Bending med een Haand til høire.
 Heel Bending med een Haand til venstre.
 Heel Svingningspring.
 Siddende Svingningspring.
 Kastespringet.

87 §.

Sp. Hvad Forskiel er der mellem Bomspring og Bendinger?

Sw. Foruden det anførte finder følgende Forskiel Sted:

1. Ved Bomspring til Høire kastes høire Fod først, og ved Bendinger til Høire den venstre Fod først over Hesten.
2. Heel Bomspring endes med Ansigtet mod det Sted, man sprang op fra, og heel Bending med Ryggen mod det Sted, man sprang op fra.

88 §.

- Sp.** Hvad er Mellemspring?
- Sw.** Spring, hvorved Benene sættes mellem Armene.
- Sp.** Hvilke ere de almindeligste?
- Sw.** Et halv siddende.
 Tre halve staaende.

Ere hele.

Fortfat Mellem-spring.

89 §.

Sp. Hvad er Udvendigspring?

Sv. Saadanne Spring, hvorved Benene sættes uden om Armene.

Sp. Hvilke ere de almindeligste?

Sv. Et halvt fiddende.

Fire halve staaende.

Fire hele.

Fortfat Mellem- og Udvendigspring.

Staae paa Bommene.

Sp. Hvad har man før kaldet det hele udvendige Spring paa begge Bommene?

Sv. Dødningspringet.

90 §.

Sp. Hvad er Baglends-spring?

Sv. Saadanne Spring, ved hvilke man under Springet vender sig saaledes omkring, at Bevægelsen endes med Ansigtet mod det Sted, der springes fra.

Sp. Hvilke ere de almindeligste?

Sv. Et halvt fiddende.

Tre halve staaende.

Tre hele.

De gøres alle til højre og til venstre Side, og faa vel med Mellem-spring som Udvendigspring.

91 §.

Sp. Hvad er Skeletter?

Sv. De Spring, ved hvilke man, i det man hænger paa strakte Arme, svinger et eller begge Benene over den ene Bom efter den anden, og i samme Dieblis løfter Hænderne op. Disse har man tilforn kaldet Møller?

Sp. Paa hvilke Maader gøres de?

Sv. Med det høire eller venstre Been, frem og tilbage over een Bom.

Med høire eller venstre Been først over den ene, og strax derpaa over den anden Bom.

Med den modsatte Fod først over den ene, og strax derpaa over den anden Bom.

Med begge Fødder først over den ene, og strax derpaa over den anden Bom.

92 §.

Sp. Hvad er Saxe?

Sv. De Spring, ved hvilke Benene krydse hinanden i det Legemet dreies omkring. De gøres i det man sidder paa Hesten, og tiene til at forandre Stillingen.

Sp. Hvilke ere de almindeligste?

Sv. Saxe bag Sadelen frem og tilbage.

Saxe i Sadelen frem og tilbage.

Saxe fra Sadelen ud paa Bagdelen.

93 §.

Sp. Hvad forståes ved Dreininger?

Sv. Saadanne Bevægelser, ved hvilke man sidde paa Hesten hæver sig op paa strakte Arme, og Dreier sig omkring paa begge Hænderne.

Sp. Hvor gøres Dreiningerne?

Sv. Paa begge Bommene, saavel til høire som til venstre Side.

94 §.

Sp. Hvad er Egebvægtstillinger?

Sv. Saadanne Bevægelser, ved hvilke man under forskjellige Stillinger og Retninger lader Legemet hvile paa bøiede eller strakte Arme, og holder det i Egebvægt.

Sp. Hvilke ere de almindeligste?

Sv. Balansen fra Bagdelen paa een Arm og begge Bommene.

Balansen fra Bagdelen paa begge Armene og een Bom.

Balansen fra Siden, med bøiede Arme.

Balansen fra Siden, med strakte Arme. Denne sidste er den vanskeligste af alle Bevægelser, der gøres paa Hesten.

95 §.

Sp. Hvad forståes ved Møller?

Sv. De samme Bevægelser som ved Bøiningen til

Siden, eller Møllen i Smidighedsøvelserne (18 §.).

Man har før kaldt disse Bevægelser Kattespring.

Sp. Hvor gøres de?

Sv. Saavel paa een Bom som paa begge Bommene, og i begge Tilfælde baade til høire og venstre Side.

96 §.

Sp. Hvad er Høidespring?

Sv. Saadanne Bevægelser, ved hvilke man kaster Benene i Veiret, og hæver sig saa høit paa Armene, at man kommer til at staae paa Hænderne. For at komme ned fra denne Stilling vender man Legemet til een af Siderne, og lader Benene synke. De ligne aldeles den Forberedelsesøvelse at staae paa Hænderne (9 §.).

Sp. Hvor gøres de?

Sv. Paa bageste Bom og Bagdelen.

Paa begge Bommene.

Paa forreste Bom og Halsen.

De gøres saavel til høire som til venstre Side.

97 §.

Sp. Hvad forståes ved Dødningspring?

Sv. Herved forståes de samme Bevægelser i Voltigeringen, som Kraftbøiningen fremad i Smidighedsøvelserne (15 §.), og de gøres paa samme Maade, med den Forskiel, at her bruges det almindelige Tilløb og Forspring.

Sp. Hvilke ere de?

Sv. Dødningspringet med Tilløb.

Dødningspringet i det man staaer paa Hesten.

Dødningspringet i det man staaer paa Bommene.

Dødningspringet i det man sidder i Sadelen.

98 §.

Sp. Til hvad Slags Spring henhøre de fire sidst omtalte Dele af Voltigeren?

Sv. Til de kubistiske Spring.

Sp. Hvad forstaaes ved kubistiske Spring?

Sv. Alle saadanne Spring, ved hvilke, i det Bevægelsen skeer, Hovedet er nede og Benene i Beiret. De ere alle vanskelige og farlige, og bør behandles med særdeles megen Forsigtighed.

Sp. Gives der foruden de omtalte ikke andre kubistiske Bevægelser, der ikke kan henføres til disse Afdelinger?

Sv. Jo, de egentlige kubistiske Spring.

99 §.

Sp. Hvilke ere de egentlige kubistiske Spring?

Sv. Staaende paa Bagdelen at staae paa Hænderne paa bageste Bom, og kaste sig bag ud eller til een af Siderne.

Staaende i Sadelen at staae paa Hænderne paa begge Bommene, og kaste sig ud til Siden.

Siddende i Sadelen holde fast med Fodderne mod Bommene, og giøre Bøiningen tilbage under Hesten.

Staae paa Hænderne mod Hesten, sætte Fodderne inden for Bommene, og hæve sig op paa Hesten ved Hielp af Benene.

Siddende i Sadelen at giøre Kolbotten tilbage.

Brystspringet frem og tilbage.

Smidighedsbøiningen fremad fra bageste til forreste Bom.

Sp. Gives der ikke endnu eet Spring, der gøres fra Siden?

Sv. Jo, Tyvespringet, endskiøndt det ikke egentligt henhører til Voltigerbevægelserne, da det gøres uden Hielp af Hænder og Arme.

100 §.

Sp. Hvilke Spring gøres i Almindelighed bag fra?

Sv. Kattespringet.

Siddende paa Bagdelen at kaste sig høit til Siden eller bag ud.

Staae paa bageste Bom.

Staae i Sadelen.

Staae paa forreste Bom.

Springet i Sadelen.

Springet over Hesten.

Springet baglænds i Sadelen.

Englands over Hesten.
Med samlede Fodder over Hesten.

101 §.

Sp. Hvilke almindelige Regler bør følges ved Voltigeren?

- Sv. 1. At der stedse iagttages en gradviis Fremgang fra det Lettere til det Sværere.
2. At Læreren ikke fordrer en vanskelig Bevægelse af Rekrutten, forinden han har Færdighed i den dertil hørende Forberedelsesøvelse.
3. At der lægges Madratsen omkring Hesten, og ved Længdespringene en Sadelpude over Bommene, for at sikre Rekrutten for farlige Fald og Stød.
4. At der stedse staaer Een eller Tvende, og ved farlige Spring Mange ved Hesten, for at tage imod den Springende, hvis Springet mislykkes.

102 §.

Sp. Er Voltigeren en farlig Øvelse?

Sv. Den kan blive farlig, naar de omtalte Regler ikke nøie følges og efterleves. Naar derimod Læreren bruger og anvender dem rigtigt, da er denne Øvelse ligesaa lidet farlig, som de øvrige.

II Kapitel.

Om Voltigeren paa levende Heste.

103 §.

Sp. Til hvad særdeles Nytte er Voltigeren paa Træhesten for Kavalleristen?

Sv. Den forbereder ham til Voltigeren paa levende Heste.

Sp. Er det nyttigt for Kavalleristen, at kunne voltigere paa levende Heste.

Sv. Ja, thi det lærer ham med Færdighed at kunne komme op paa og fra sin Hest, og at være sikker under alle Hestens forskjellige Bevægelser. Det bidrager saaledes til at gjøre ham raffere og driftigere.

104 §.

Sp. Hvorledes bør de Heste være, som man bruger til denne Øvelse?

Sv. For Begyndere bør de ikke være sney, vilde og uregierlige, ikke slaae, men gaae stadige i de forskjellige Gange, især i Galoppen, og være sikkere paa Benene. Rekrutterne, der allerede have faaet nogen Færdighed, bør ogsaa øves paa fyrige, uroelige og vilde Heste.

Sp. Bør Hestene i Begyndelsen staae eller løbe?

Sv. De bør staae stille, og Rekrutterne bør først lære Maaden, paa hvilken de skulle bruge Hænder,

Arme og Been, for at hjælpe sig op. Dette skeer ligesom i Voltigeren, og den der omtalte Regel (82 §.), at der skal sluttes med Knæ og Laar, førend man sætter sig paa Hesten, bør her endnu strængere overholdes, fordi man ellers lettelig kunde beskadige Hestens Ryg.

Sp. Hvilke Spring bør Rekrutten lære i det Hesten staaer?

Sv. Halv Bomspring til Høire.
Halv Bomspring til Venstre.
Bag fra i Sadelen.

Siddende Skelette.

Skifte (changere) med eet og begge Benene.

105 §.

Sp. Hvorledes hjælper Rekrutten sig op i Skridt, Trav og Galop?

Sv. Begyndelsen skeer i Volten til Venstre. Rekrutten griber med den venstre Haand i Midten af Hestens Manke; lægger den høire Haand paa Forkanten af Sadelen; hæver sig op ved at strække den høire Arm stærkt ud, men holder den venstre lidet bøiet, for at Overlegemet deslettere kan blive i Volten; slutter vel med det venstre Been mod Hestens Side; svinger det høire Been levende over Hestens Ryg, og sætter sig derpaa, efter de i foregaaende §. givne Regler, let i Sadelen.

Sp. Hvorledes skal han springe ned fra Hesten?

Sv. Han hæber sig noget paa Armene, holder Overlegemet lidet forover og ind i Volten, svinger derpaa Benet tilbage, og springer ned paa Lærerne med bsiiede Knæ.

106 §.

Sp. Hvilke Bevæggelser foretages i links og rechts Volte?

Sv. Hals Bomspring, og ned ved at kaste Benet tilbage.

Fortsat halv Bomspring.

Halv Bomspring med Skelette.

Fortsat Bomspring med Skelette.

Bomspring, og fiddende Skelette.

Skifte med høire og venstre Been over Hestens Hals.

Skifte med begge Been over Hestens Hals.

Halv Bomspring med Skelette og heel Bending.

Dog øves i Almindelighed ifkun de fire førstnævnte Bevæggelser i rechts Volte.

Sp. Er det nok, at Rekrutten øves paa en sadlet Hest?

Sv. Nei, han bør og øves i at springe særdigt op og af en bepaffet Hest. Dette vil ikke være meget vanskeligt, naar han er vel øvet i de foregaaende Bevæggelser.

Sp. Hvilke almindelige Regler bør iagttages under denne Øvelse?

- Sv. 1. At Rekrutten sver Alt først staaende og i Skridt, forinden han prøver det i Trav og Galop.
2. At han, i det han gaaer til Hesten, for at begynde, eller efter Nedspringet gaaer fra Hesten, dog aldrig gaaer bag samme, eller nærmer sig Hestens Bagbeen.
3. At den, som holder Linien, stedse holder den stadig, og aldrig under Springet giver et hurtigt eller stærkt Ryk ind i Volten, da den Springende ellers er udsat for at falde ned paa den modsatte Side.
4. At Rekrutten, i det han løber ved Siden af Hesten, for at springe op, vender Brystet, men ikke Siden, til Hesten, og at han følger dens Bevægelse saaledes, at han i links Volte stedse sætter den venstre Fod for den høire, og i rechts Volte den høire Fod for den venstre, og holder Takt med Hestens Gang.
5. At han, i det han springer op, naar Hesten løber, ikke strækker den venstre Arm for stærkt, eller lægger Overlegemet ud af Volten, da han ellers er udsat for at styrte ned paa Hovedet.

6. At Nedspringet, i Særdeleshed naar der strax skal springes op igien, skeer paa Tæerne, og med samlede Fødder, bøiede Knæ og lidet frem ad mod Fordelen af Hestens, og at Opspringet skeer i samme Dieblis, som Nedspringet er endt.
7. At han, naar Springet er mislykket, eller han har giort et falskt Nedspring, og er nær ved at sætte sine Fødder mellem Hestens Forbeen, ikke slipper, men holder sig med Hænderne i Manken og Sadelen, indtil han sikkert kan sætte Fødderne til Jorden igien.

108 §.

Sp. Hvilke af disse Bevægelser ere nyttige for Infanteristen.

Sv. Hals Bomspring til høire.

Hals Bomspring til venstre.

At springe i Sadelen bag fra.

At springe op bag fra, i det Hesten rides af en Anden.

Sp. Hvorledes bør Rekrutten øves, naar han med Færdighed kan udføre de foregaaende Bevægelser i Volterne.

Sv. Han bør, uden at Hesten føres i Volterne, undersøge ved Hiden forekommende Manøvrer øves i med Færdighed at kunne komme op paa og fra samme. Dette, saavel som de foregaaende Bevægel-

ser, bør ikke blot øves i lette og bequemme Klæder, men og i fuld militair Paaklædning og Rustning.

12 Kapitel.

Om Svømmen.

109 §.

Sp. Hvad er Svømmen?

Sv. Den Konst, som lærer at kiende vort Legems Forhold til Vandet, og i samme at bruge vore Lemmer rigtigt, for derved at kunne paa forskjellige Maader arbeide os frem paa og under Vandets Overflade.

Sp. Til hvad Nytte er Svømmen?

Sv. Den styrker Legemet, og sætter os i Stand til i paa kommende Tilfælde at hielpe og redde os selv eller Andre, som falde i Vandet.

Sp. Til hvad Nytte er denne Øvelse i Særdeleshed for Krigeren?

Sv. Den sætter ham i Stand til at kunne sætte over Grave, Bække, smaae Floder, og andre Bænde, som vilde opholde ham, eller hindre ham fra at komme paa sit bestemte Sted.

110 §.

Sp. Hvorledes forberedes Rekrutten til Svømmen?

Sv. Ved Baden, hvorved han vænnes til, og bliver fortroelig med, Vandet. Badning er desuden et særdeles godt Keenlighedsmiddel.

Sp. Hvad bør Nefrutten under Baden holdes til?

Sv. Ofte at dukke Hovedet og hele Legemet under Vandet.

Sp. Hvilke almindelige Forsøvelser bør der iagttages ved hver Lection?

Sv. Nefrutten bør paa Landet, paa en Bænk, en Stoel eller et Bord, udøve alle de Svømmebevægelser med Arme og Been, som udfordres til den Lection, Læreren vil give ham i Vandet.

Sp. Hvilket almindeligt Hjælpemiddel betiener man sig af ved Underviisningen?

Sv. Af en Svømmeseele, det er et Bælte af Seildug med trende Spender, i hvilket der i en stærk Ring er anbragt et Keeb. I dette Keeb holder og fører Læreren Nefrutten, indtil han har saa megen Færdighed, at han selv kan holde sig op paa Vandets Overflade.

III §.

Sp. I hvad Orden bør Lectionerne i Svømmen foretages?

Sv. 1. At flyde.

2. At springe ned i Vandet.

3. At svømme paa Brystet ved Hjælp af Arme og Been.

4. At svømme paa Siden med begge Arme og Been.
5. At svømme paa Brystet og Siden ved begge Benene og een Arm.
6. At hvile paa Ryggen.
7. At svømme paa Ryggen ved at bruge Hænderne alene.
8. At svømme paa Ryggen ved at bruge Benene alene.
9. At svømme paa Ryggen ved at bruge Arme og Been.
10. At træde Vandet.
11. At dykke.
12. At svømme under Vandet.
13. At svømme i Strømme.
14. At svømme i fuld Rustning med Sabel i Haanden.

112 §.

Sp. Hvorfor skal Flyden være den første Øvelse for Rekrutten?

Sv. Fordi han saaledes bliver overbevist om, at hans Legeme er lettere end Vandet, og derfor med større Driftighed vil forsøge de egentlige Svømmebevægelser.

Sp. Hvorledes er Fremgangsmaaden ved Flyden?

Sv. Læreren spænder Seelen saaledes paa Rekrutten, at Ringen er foran. Nu lader han ham lægge sig

paa Ryggen, bøie Hovedet saa stærkt tiibage, at Bagdelen og hele Overhovedet til Dinene er under Vandet, strække Armene ud til Siderne saaledes, at den indre Flade af Haanden vender ned ad, bøie Ryggen stærkt, holde Benene fra hinanden og Fodspidserne ned ad, og i øvrigt holde Legemet frit og utvunget. Naar alt dette iagttages, vil Rekrutten i Almindelighed i denne Stilling, uden nogen Kraftanvendelse eller Svømmebevægelse, bæres af Vandet, hvilket kaldes at flyde.

Rekrutten maa, under Flyden, aande frit, og ikke holde Veiret. For at forebygge dette, maa Læreren oftere tale til ham og fordre Svar af ham.

Sp. Af hvad Aarsag flyder Mennesket i Vandet?

Sv. Fordi han i Almindelighed er lettere end Vandet.

113 §.

Sp. Hvorledes skal Rekrutten springe ned i Vandet?

Sv. Enten paa Hovedet eller paa Fødderne.

Sp. Hvorledes skal Rekrutten springe ned paa Hovedet?

Sv. Han holder een eller begge Hænderne for Hovedet med strakte Arme, for at skære Vandet og formindste dets Tryk paa Hovedet. Benene fastes i det Springet skeer op ad, for at Legemet kan synke ned i en lige Linie i Vandet. Denne Bevægelse ligner næsten den, som gøres ved Forberedelsesøvelsen, at staae paa Hænderne (9 §.).

Sp. Hvorledes skal han springe ned paa Benene?

Sv. Han springer ned som ved Springet i Dybsden (24 §); men holder under Springet Fødderne og Armene over Kors. Armene kunne og strækkes ned til Siderne. Men i begge Tilfælde holdes de tæt til Legemet.

114 §.

Sp. Hvorledes skal Legemet ligge, førend man begynder at svømme paa Brystet ved begge Hænder?

Sv. Legemet ligger i en skraa Stilling i Vandet; Hovedet og Halsen ere bøiede tilbage; Armene ere strakte frem for Ansigtet; Hænderne holdes saaledes, at Tømmelfingeren ligger lidet dybere end den mindste Finger; Laarene strækkes stærkt til Siderne; Ledene i Hosterne ere lidet eller intet bøiede; Ledene i Knæerne derimod saa stærkt bøiede, at Hælene ligge tæt ved hinanden ved Sædet; Fodspidserne strækkes stærkt.

115 §.

Sp. Ved hvilke Bevægelser skal Rokrutten hjælpe sig frem fra denne Stilling?

Sv. Han skal strække begge Armene paa een Gang til Siden, og give et saa stærkt Stød skraa ned ad mod Vandet med begge Fødderne, at Knæerne strækkes aldeles ud. Derpaa strækkes Hænder og Arme atter fremad, ved at trække dem saa tæt mueligt

forbi Kroppen, hvorved Hænderne maae vendes saaledes, at begge Tømmelfingrene, og tilsidst Fingerspidserne, skære Vandet. Albuerne bøies i Begyndelsen af Bevægelsen, og Benene trækkes tilbage til den Stilling, de før forlode. Bevægelserne med Hænder og Fødder bør skee taktmæssigt, og paa een Gang.

Sp. Er denne Svømmemaade behagelig og almindelig?

Sv. Ja, thi Bevægelserne skee frem ad, hvilket man i Almindelighed er vant til; man kan oversee hele Strækningen for sig; den hjælper tillige meget hurtig frem.

116 §.

Sp. Hvorledes svømmer man paa Siden, med begge Arme og Been?

Sv. Paa samme Maade som paa Brystet, med den Forskiel, at Legemet dreies saaledes, at man sætter den høire Skulder frem, naar man vil svømme til høire Side, og den venstre, hvis man vil svømme til venstre Side, og i første Tilfælde strækker den høire Arm, men i sidste Tilfælde den venstre Arm længst frem.

Sp. Til hvad Nytte er denne Maade at svømme paa?

Sv. Den hjælper hurtigere frem, især mod Strømmen, da Skuldrene skære Vandet bedre end Brystet.

117 §.

Sp. Hvorledes svømmes der paa Brystet og Siden ved begge Venene og een Haand?

Sv. Ligesom ved de tvende foregaaende Maader, med den Forskiel, at man lader den ene Haand hvile. I Begyndelsen bør den hvilende Haand holdes under Vandet, men siden over samme. Man bør tillige søe Rekrutten i saaledes at bære en Streen, eller en anden Ting, som i Begyndelsen maa være lettere, men Tid efter anden sværere.

Sp. Til hvad Nytte for Krigeren er denne Maade at svømme paa.

Sv. Den vænner ham til at føre sit Sidegevær, sin Pistol eller andet Vaaben, og at bruge det under Svømningen.

118 §.

Sp. Hvorledes skal Rekrutten hvile paa Ryggen?

Sv. Han skal holde Legemet aldeles stift og udstrakt. Hovedet og Halsen bøies stærkt tilbage, saa at hele Bagdelen af Hovedet ligger i Vandet; Overarmene slutte stærkt til Brystet, og Hænderne ligge tæt ved Laarene, saaledes, at Tommelfingrene ligge dybere end de mindste Fingre. Fra denne Stilling strækker man Hænderne fraat ned ad mod Vandet, med hurtige paa hverandre følgende Bevægelser. Saasnart Venene begynde at synke, maa Hovedet og Halsen bøies endnu stærkere tilbage.

Sp. Til hvad Nytte er denne Maade at svømme paa?

Sv. Den tjener Legemet, ligesom Flyden, til at hvile efter anstrængende Svømmebevægelser.

119 §.

Sp. Hvorledes svømmer Rekrutten paa Ryggen ved at bruge Hænderne alene?

Sv. Legemets Stilling er som ved den foregaaende Lection, og Armene Stilling som ved Flyden. Fra denne Stilling strækker han Armene ned mod Lærene, og trækker dem tilbage igien i første Stilling, hvorved de mindste Fingre bør skære Vandet.

120 §.

Sp. Hvorledes skal han svømme paa Ryggen ved at bruge Benene alene?

Sv. Legemet ligger ved denne Svømmemaade lidet mere skraat i Vandet end ved den foregaaende. Overarmene slutte tæt til Legemet; Underarmene lægges over hinanden paa Brystet; Benene trækkes derpaa sagte op mod Brystet i det Knæerne bøies og holdes langt fra hinanden, og Hælene samles og trækkes høit mod Sædet. Fra denne Stilling strækker Rekrutten Benene kraftfuldt ned ad, og dette Stød driver Legemet i Almindelighed to til tre Alen frem. Han maa roeligt oppebie Virkningen af Stødet, forinden han trækker Bene-

ne op, for atter at støde ud igien. Alle Bevægelserne bør være langsomme og taftmæssige.

121 §.

Sp. Hvorledes skal Rekrutten svømme paa Ryggen ved at bruge Arme og Been?

Sv. Ligesom ved de trende foregaaende Lektioner, med den Forskiel, at her bruges Arme og Been paa een Gang efter de allerede givne Regler.

Sp. Til hvad Nytte ere de trende foregaaende Maader at svømme paa?

Sv. De tiene alle til Forandring, for derved at udhvile de Legemsdele, som ved andre Svømmemaader ere blevne meget anstrængede. Den anden henhører desuden til en af de behageligste og mindst anstrængende Svømmebevægelser, der hjælper særdeles hurtigt frem ad, og har den Fordeel, at man frit kan bruge Hænderne til at føre en eller anden Ting over Vandet, f. Ex. Geværet.

122 §.

Sp. Hvorledes foretages den Svømmesvelse, at trække Vandet?

Sv. Legemet holdes saa meget mueligt lodret, Arme og Hænder om mueligt roelige; men Benene bevæges:

enten ved at trække samme op, og at træde ned med dem paa een Gang;

eller ved vepelviis at trække det ene Been op efter det andet, og træde ned ad;

eller og ved at trække Fødderne bag op til Sædet, og strax derpaa at strække dem lige og ned ad.

Ved den sidste Maade virke de øverste Svømmestadier af Fødderne; men ved de tvende foregaaende de underste imod Vandet. De tvende første, men i Særdeleshed den anden Maade, er den mest anvendelige.

Sp. Hvortil nytter denne Maade at svømme paa?

Sv. Naar Rekrutten har skaffet sig saa megen Færdighed, at han kan træde Vandet uden at bruge Hænderne, da har han samme Rytte af denne, som af den foregaaende Svømmemaade.

123 §.

Sp. Hvorledes er Fremgangsmaaden ved Dykningsgen?

Sv. Forinden Rekrutten dykker, maae han trække Beiret saa stærkt mueligt til sig, derpaa hurtigt stikke Hovedet under Vandet, og arbeide sig ned ad, ved at strække Arme og Hænder fra Hovedet op ad til Høfterne, og give et stærkt Stød med begge Fødderne paa een Gang mod Vandet. Disse Bevægelser vedbliver han saalænge han kan holde ud at være under Vandet.

Sp. Hvorledes kommer han op efter Dykningen?

Sv. Dersom han har dykket til Bunden, vender han

sig, og giver et stærkt Stød med Fødderne mod Bunden, hvis den er fast. Er Bunden derimod muddret eller løs, eller han vil gaae op, førend han er kommen paa Bunden, da vender han sig saaledes, at Hovedet kommer op ad, strækker derpaa Armene og støder med Fødderne mod Vandet paa samme Maade, som da han gik ned, med den Forskiel, at Bevægelserne, som før skede op ad, nu gøres ned ad. Den før Dykningen stærkt indaandede Luft maa under Dykningen udstødes i smaae Partier, ved Tid efter anden at aabne Læberne lidet.

124 §.

- Sp.** Hvorledes er Fremgangsmaaden ved at svømme under Vandet?
- Sv.** Ligesom ved at svømme paa Overfladen af Vandet, med den Forskiel, at man maa søge ved Svømmebevægelserne at holde sig under Vandet, eftersom Legemet i Almindelighed drives op ad. Disnene bør stedse holdes aabne under Vandet.
- Sp.** Hvad Forskiel gives der i Henseende til Svømmebevægelserne selv?
- Sv.** Den Bue, som Armene beskriver ved deres Svømmebevægelser, maa ikke nu, som før, endes ned ad, men gaae i Linie med Vandets Overflade, og helle re op ad.
- Sp.** Til hvad Nytte er det, at dykke og svømme under Vandet?

Sw. Den almindeligste Nytte er den, at man kan hente Noget op fra Bunden. Men desuden gives der og mangfoldige andre Tilfælde, i hvilke det er høist nødvendigt og nyttigt at kunne dykke og svømme under Vandet, f. Ex. naar man falder under Is, naar man ubemærkt vil svømme fra et Sted til et andet, hvilket i Krig kan være Tilfældet, naar man vil redde Forulykkede, o. s. v.

125 §.

Sp. Hvilke Tilfælde kan finde Sted under Svømmen i Strømme?

Sw. Der svømmes enten med Strømmen, eller mod Strømmen, eller og tværs over samme.

Sp. Hvad har man under første Tilfælde at iagttage?

Sw. At man vender den største Flade af Legemet mod Strømmen, for derved lettere at drives frem af samme.

Sp. Hvad har man under det andet Tilfælde at iagttage?

Sw. At man vender den mindste Flade af Legemet, helst Siden, mod Strømmen, holder sig saa nær mueligt ved Strandbredden, og bruger i dette saavel som i foregaaende Tilfælde de Svømmebevæ-

gelfer af foregaaende Lektioner, der beqvemmest og hurtigst kunne hielpes fremad.

Sp. Hvorledes forholder man sig i tredje Tilfælde?

Sv. Dersom den modsatte Strandbredde paa ethvert Sted er saaledes, at man der kan svømme i Land, da svømmer man toers over, uden at bryde sig om, hvor langt man af Strømmen føres ned ad. Er derimod Landingsstedet bestemt lige over for, eller høiere oppe, eller dybere nede end det Sted, man svømmer fra, da maa Svømmelinien beregnes saaledes, at man ved Strømmen selv for den største Deel føres til det Sted, man vil hen til.

126 §.

Sp. Til hvad Nytte er det, at Rekrutten lærer at svømme i fuld Rustning med Sabel i Haanden?

Sv. Det vilde være aldeles utilstrækkeligt, at han blot nogen eller i Svømmebeenklæder kan udføre foregaaende Bevægelser. Saavel i Feldten, som under andre Omstændigheder, kan det være nødvendigt og yderst vigtigt, at han pludselig, saaledes som han staaer og gaaer, kan styrte sig i Vandet for at svømme. Det er tillige nødvendigt, at han fører sit Bærg med sig, da der kan indtræffe de Tilfælde, at han i Vandet saavel som paa Landet kan komme til at gjøre Brug deraf.

127 §.

Sp. Er det nok, at Kavalleristen kan sidde paa sin svømmende Hest?

Sv. Ingenlunde. Han bør, ligesaa godt som Infanteristen, kunne udføre de forskellige omtalte Svømmebevægelser, og kunne svømme ved Siden af Hesten.

Sp. Hvorfor?

Sv. Fordi hans Hest kan blive mat eller skudt. I første Tilfælde vil han, ved at kaste sig fra den, og svømme ved dens Side, redde sig selv og Hesten; i sidste Tilfælde vilde han rimeligviis omkomme, hvis han ikke kunde svømme. Desuden kan han komme i den Stilling, at han maa gjøre Infanterietieneste, og han bør derfor ogsaa saavel i Svømmen, som i de øvrige gymnastiske Øvelser, ligesaa vel som Infanteristen.

128 §.

Sp. Hvilke almindelige Regler bør nøiagtigt følges ved Bades- og Svømmeøvelserne?

- Sv.**
1. Rekrutterne bør være aldeles kolde, forinden de klæde sig af for at gaae i Vandet, og bide blinkeligen klæde sig paa, og sættes i Bevægelse, efter at de ere komne op af samme.
 2. Badesøvelserne bør foretages paa Steder, hvor Bunden er reen, klar, sandet og frie for Stene eller andre Ting, paa hvilke Rekrutterne kunde beskadige sig.

3. Svømmesbøllerne bør ligeledes foretages i reent og klart, og om mueligt i sex til otte Alen dybt Vand; og der bør nøie vaages ober, at hverken Søm, Spiger, nedsiunket Træ eller nedrammede Pæle e. a. findes paa de Steder, hvor Rekrutterne skal springe i, eller gaae op af Vandet.
4. Svømmeselerne og Lougene bør stedse eftersees og holdes i god Stand.
5. Nogle dygtige Svømmere blandt Rekrutterne maae altid staae afflødte, med en Sele om Livet, for i paakommende Tilfælde at komme de Svømmende til Hielp. Dette er især aldeles nødvendigt, naar Rekrutterne begynde at svømme uden Sele.
6. Desuden bør flere af de ved Rekrutterne værende Underofficerer, med Louge, Stænger eller Svømmeseler i Hænderne, følge med de Svømmende, for at kunne hielpes dem, hvis de blive matte.
7. Læreren, eller de som holde Rekrutten i Sele, bør paa ingen Maade straffe Rekrutterne med at dukke dem, da dette ikkun som oftest forøger deres Frygt og Modbydelighed for Vandet.
8. Rekrutterne (selv de meest øvede) bør ikke svømme længere ud, end at Læreren, eller vedkommende Medhielpere, hurtigt kan kom-

me dem til Hielp, hvis de blive matte eller angrebne af Krampe.

9. Rekrutterne bør i de første Lektioner ikke være længere end ti til tolv Minuter ad Gangen i Vandet, da det ellers er skadeligt for deres Helbred.

13 Kapitel.

Om Lærerens almindeligste Pligter og Forholdsregler.

129 §.

Sp. Hvilke ere Lærerens almindeligste Pligter?

- Sv. 1. At han i Alt iagttager en gradviis Fremgang fra det Lettere til det Vanskeligere, og følgelig foretager Øvelserne med sine Rekrutter i den Orden, i hvilken hver for sig og alle samlede bør følge paa hverandre.
2. At han er opmærksom paa Rekrutternes Vaneseil, og saa meget mueligt søger at rette dem.
3. At han gjør sig Umage for at kiende Rekrutternes forskjellige Legems- og Sundhedsbeskaffenhed, og indretter Øvelserne saavidt mueligt derefter.
4. At han bruger alle muelige Hielpemidler, for at gjøre Rekrutten Arbeidet lettere.

5. At han kiender, og, uden at Rekrutten mærker det, anvender alle muelige Forsigtighedsregler, for ikke at udsætte ham for Fare.
6. At han kiender og bruger den rigtige Maade, paa hvilken han bør omgaaes, Kommandere og opmuntre Rekrutterne.
7. At han søger at beskæftige alle sine Rekrutter paa een Gang, eller i det mindste et saa stort Antal af samme som mueligt.
8. At han ikke blot forskaffer dem Færdighed i de angivne Dele af Gymnastiken, men tillige søger at danne deres Udvoortes, og at forskaffe dem den for en Militair saa nødvendige og fordeelagtige Anstand.
9. At han kiender og vælger de bedste og meest brugbare Materialier til Forarbejdelsen af det Apparat og de Requisite, der udføres til Underviisningen i Gymnastik.
10. At han selv fører et exemplaristt ordentligt Levnet, og saavidt det staaer i hans Magt holder Rekrutterne til et lignende.
11. At han aldrig taber det Maal af Sine, at Rekrutten skal dannes til en driftig, kraftfuld og for sin Bestemmelse brugbar Kriger, men ingenlunde til Kunstner.

130 §.

Sp. I hvilken Orden bør Øvelserne følge paa hinanden?

Sv. I den her i Instructionen fastsatte, saaledes, at Rekrutten ved Ligevægts-, Forberedelses- og Smidighedsovelser gøres stikket til de egentlige gymnastiske Øvelser; og at han i enhver enkelt Øvelse lærer Begyndelsesgrundene først, og derpaa Øvelsen selv.

Sp. I hvad Orden bør Underviisningen i Svømmen foretages?

Sv. Det er ligegyldigt, om Rekrutten lærer denne Øvelse før eller efter de andre; men det er nødvendigt, at den i Instructionen fastsatte Orden i Lectionerne følges.

131 §.

Sp. Hvilke Banefeil ere de almindeligste?

Sv. At dukke med Hovedet eller holde det stævt; at føre den ene Skulder høiere end den anden; at gaae rundrygget, frogknæet, ind ad med Fødderne; at rokke med Kroppen, vriste med Hovedet og blivne med Dinene, m. v.

Sp. Hvorledes kan Læreren vænne sine Rekrutter af med saadanne Feil?

Sv. Ved stedse at gøre dem opmærksomme derpaa, og i Almindelighed ved at lade dem gøre det Modsatte af den Feil, de begaae.

132 §.

Sp. Hvorfor er det nødvendigt, at han kender sine Rekrutters Legems- og Sundhedsbeskaffenhed?

Sv. Fordi han ellers let kunde fordre det samme Arbejde og den samme Anstrængelse af den svage og sygelige, som af den fuldkommen sunde, og saaledes snarere vilde aldeles nedbryde hans Helbred, end ved passende Bevægelse mueligen skaffe ham den igien. Dette sidste er et af Gymnastikens vigtige Biemed.

Sp. Hvorledes bør Læreren forholde sig, naar en Rekrut undskylder sig med Sygdom, og paa Grund heraf vægrer sig for Arbejdet, eller arbejder med mindre Anstrængelse end han bør?

Sv. Han bør tage Hensyn til, om denne Rekrut i Almindelighed er blandt de arbeidsomme eller dovne. I sidste Tilfælde bør han søge at skaffe sig nøiagtig Kundskab om han virkelig er syg, eller blot bruger denne Undskyldning for at slippe for Arbejdet, og derefter enten skaae eller fritage ham, hvis hans Angivende er sandt, men i modsat Tilfælde sætte ham saaledes i Gang, at han taber Lyst til at dovne en anden Gang.

133 §.

Sp. Hvorfor skal han bruge Hielpemidler?

Sv. For at gjøre Arbejdet lettere for Rekrutten, og derved spare hans Kræfter og Tid.

Sp. Hvori bestaae Hielpemidlerne?

Sv. I at understøtte ham rigtigt, at give ham de rette Hielpetryk, at tage rigtigt MOD ham ved Voltigeren, at holde ham paa den rette Maade i Svømmeselen, at gjøre ham opmærksom paa visse Fordele, han kan betiene sig af under Arbeidet, m. v.

134 §.

Sp. Hvorfor skal han kiende og anvende alle muelige Forsigtighedsregler?

Sv. Fordi han som Lærer i Gymnastik har Menneskers Liv og Lemmer under sit Ansvar. Ved Uforsigtighed kan han gjøre sine Rekrutter til Krøblinge, og for Landet ubrugbare og byrdefulde Skabninger. Ved Flog Forsigtighed kan han derimod vogte dem for Fare, ja endog sætte dem i Stand til for Fremtiden at hielppe sig selv og andre i Farer.

Sp. Hvorfor bør Rekrutten ikke vide, at Læreren anvender Forsigtighedsmidler?

Sv. Fordi det kunde mueligen bidrage til at gjøre ham frygtlos. Han kunde saaledes tabe den Dristighed, der udfordres til at lære disse Øvelser, og som desuden stedse bør udmærke ham som sand Kriger.

135 §.

Sp. Hvorledes skal Læreren omgaaes Rekrutterne?

Sv. Venlig, anstændig, ikke lunefuld, aldrig hidsig. Han bør være villig til at vise, tydelig-gjøre og igientage Tingene for dem; være streng, alvorlig mod den, som, gientagne Erindringer uagtet, ikke opfylder sine Pligter. Han bør aldrig, selv ikke naar han ivettesætter eller straffer, bruge ubeskedne eller tirrende Ord eller Udtryk, da disse som oftest forhærde, sjældent forbedre. Han bør fordre streng Orden, Arbeidsomhed og Anstand, og selv udmærke sig derved.

Sp. Hvorledes skal han kommandere Rekrutterne?

Sv. Høit, tydelig og eftertrykkelig, da en god Kommando som oftest er Aarsag til, at Tingen gaaer hurtigere og mere levende.

Sp. Hvorledes kan han opmuntre dem?

Sv. Ved at bruge visse Ord og Udtryk, f. Ex. ved Fægten: ha, vask, muntert, levende, m. v.; i det Hele ved offentligt at laste den magelige og rose den flittige; og ved at tilfælde dem at hvile noget, naar de have arbeidet tilgavn.

136 §.

Sp. Hvorfor skal han beskæftige alle sine Rekrutter paa een Gang eller et saa stort Antal som muligt?

Sv. Fordi Rekruttens Skoletid er kort. Den bør derfor nyttes paa det fordeelagtigste. Desuden bør han tidlig vænnes og stedse holdes til Virksomhed i sine Forretninger.

Sp. Ved hvilke Øvelser kan Læreren især bekieftige alle eller en stor Deel paa een Gang?

Sv. Ved Forberedelsesøvelserne, Løben, Klubren, Myrallie, og Kontrafægten og Fuggen, Bajonetsfægten, Svømmen, m. v.

137 §.

Sp. Hvorledes skal Læreren danne Rekruttens Udsvortes og skaffe ham Anstand?

Sv. Ved at paasee, at han ikke blot udfører det Forlangte rigtigt, men tillige udfører det smukt, frit og uden Tvang; ved stedse at holde ham til at bære sit Legeme vel og lige; ved ofte at kalde paa ham, og derved vænne ham til Maaden, paa hvilken han, uden at blive undseelig og forlegen, skal nærme sig sine Foresatte, staae for dem, og svare høit, tydeligt, frit og dog beskedent, paa hvad der spørges ham om; og i Særdeleshed ved at sørge for, at den Militaires Udfærd, som bør være skion og fri, paa ingen Maade bliver tvungen, og derved ubehagelig, ja undertiden latterlig.

138 §.

Sp. Hvorfor skal han vælge de meest brugbare og bedste Materialier til Forarbejdelsen af det Apparat og de Rekviziter, som bruges ved den gymnasistiske Underviisning?

Sv. Fordi flette Materialier give et slet og usik-

Fert Apparat, og dette er farligt ved Underviisningen. Det er derfor Læreren's Pligt, saavel at sørge for, at det gøres godt og forsvarligt, som jevnligt at eftersee det, for at være forvissat om, at det ikke er beskadiget.

139 §.

Sp. Hvorfor skal Læreren føre et exemplarisk ordentligt Levnet?

Sv. Dette kan og bør fordres af Enhver, men er især vigtigt for den gymnastiske Lærer og Rekrut, da han ingeniunde med et ved uordentlig Levnet svækket Legeme vil kunde udholde det Arbejde og den Anstrængelse, som er forbunden med disse Øvelser.

140 §.

Sp. Hvorfor maa han ikke danne ham til Kunstner?

Sv. Det er under Krigerens Værdighed at anvende og forbrøde Tid og Kræfter, i det latterlige Øiemed at lære Kunstfærdigheder for at falde i Dinene, eller stille sig til Skue derved. Hans fornuftige Øiemed bør det være at øve og danne sit Legeme, til Gavn for Staten og sig selv, og at sætte sin største Ære i at anvende Alt, for at nærme sig dette vigtige Maal.

Kettelser.

Side 44. Linie 13. Følger i Stedet for Fald

— 48. — 15, 16 og 25. Myralliefølgen i Stedet for
Myralliebuggen
